

Berichten aan de Bevolking

*Sommigen richten zich tot een volk, waarvan ze graag denken dat het eenvormig is.
Anderen mikken op het kiesvee en doen straffe uitspraken.
Wij, schrijvers, sturen berichten aan de bevolking, mensen die al dan niet toevallig samen een land bewonen.
Ieder van u spreken wij toe. En u doet met onze woorden wat u wil.
Maar we hopen u wel te beroeren en aan het denken te zetten.
We kijken u in de ogen.*

★★

Wáár ziet een blinde in het zwart van de nacht een lichter zwart?
Ik hoop dat zo meteen
De heren het u zullen vertellen.
Ik weet het al te wel (ik ben een dichter)
En het hangt mijn keel uit als ik zie
Hoe blinden ook in de zwartste nacht niet willen zien.

Uit 'Bericht aan de bevolking', 1962

Hugo Claus

★

I have a dream... Nadenkend over de toekomst van Vlaanderen, Europa, de wereld, komen steeds opnieuw deze woorden van Martin Luther King bij me op. Ik droom er nog steeds van om te wonen in een wereld waarin alle huidskleuren samenwonen en één grote regenboog vormen. We kunnen er niet omheen: immigraties en verhuizingen zorgen voor een nieuwe wereld, ook in Vlaanderen. Voor de anderen zijn we allemaal 'de ander'. Voor de eskimo's, de moslims en de chinezen zijn wij bleekhuiden. We zijn niet meer of niet minder dan kleurlingen tussen de kleurlingen, gelijken tussen de gelijken. Vlaanderen heeft het grote voordeel zich te situeren op de kruising tussen verschillende culturen. Deze mengelmoes is altijd onze sterkte geweest. De nieuwe culturen die ons nu bevruchten zijn een verrijking, geen bedreiging. De wereld is niet meer denkbaar in termen van eigen bloed en bodem. Terrorisme en geweld zijn overal aanwezig, maar laat ons dit niet verwarren met het enige wereldbeeld dat reëel is voor de toekomst: dat van de diversiteit, de regenboog. Het lijkt misschien een romantische droom, maar het is het niet!

Ivo Michiels

DE MUUR

Dit is de muur. Tot hier reikt het denken.
Verklaringen liggen uitgeput op de grond.
Het land is ziek. Het is niet te verhelpen.
Het ligt aan de regen, het ligt aan de zon.

Misschien als we de goden opnieuw vereerden.
Misschien als een nieuw en sterk leiderschap.
Misschien als we arbeidden tot we crepeerden.
Misschien als er snel en hard werd gestraft.

Dit is de muur. Erachter wonen de heren.

Misschien dient alleen maar een gat gekapt.

Charles Ducal

DE AFRIKAANTJES IN MOEDERS TUIN

Het witte landhuis en zijn grote tuin. Verschillende bloemen met diverse schakeringen en geuren omringden mijn infantiele jongenslijf. Hyacinten, geraniums, viooltjes, zonnebloemen, een scala van bloemenparels. Als betoverd staarde ik naar de wolken, naar de lieveheersbeestjes, de bergen rondom ons dorp, dal van mijn nog grenzeloze fantasierijk.

De afrikaantjes staken niet zo hoog als de ijdele rozen. Bescheiden openden ze hun boezems om leven te vinden in die myriaden vonkjes toverende medaillon: een mysterieuze jager schoot pijlen op mijn ogen, als schichtige egels baarden mijn wimpers de ontloken roos, niettemin, sierpennen tekenden gouden kalligrafieën, sterren en lavaslierten voerden een caleidoscopisch schouwspel op in het zachtjes pulserende zwerk onder mijn oogleden.

Ik vergeleek mensen met bloemen. Mijn moeder is de zeldzaamste orchidee. Mijn liefste, het kostbaarste juweel in alle botanische tuinen der liefde, mijn zussen fiere aronskelken. Ik, ik ben een klein afrikaantje, bescheiden, doch eigenwijs op mijn korte benen.

Mensen zijn bloemen. De een ijdel als rozen, de ander nederig het hoofd buigend als zonnebloemen. Een schuwe papaver, eenzaam langs een veldweg. Spontane madeliefjes, verspreid als sterren over Maaslandse velden, ons immer groetend. Een broze paardebloem, pluïsjes verliezend bij ook maar het mildste zomerbriesje. Ofschoon lelijke bloemen niet bestaan, toch heb je de verachting van cactussen en doornen. Doornen moet je verdragen wil je de magie van rozen proeven. Verdraagzaamheid, dat is immers het edelste boeket in de tuinen der mensheid. Kinderlijke onschuld wellicht, maar ik mis die tuin, onnoemelijk.

Mustafa Kör

Witte ruis doorklieft de lucht. Aanhoudend geknetter, stemmen in de verte, zachtjes gejangk. Een vrouw zit in het midden van een kamer, iets als een spotlicht schijnt op haar. Ze wordt van bovenuit belicht langs een gat in het dak. Alles rond haar brandt. Zij brandt. De klomp vlees tussen haar benen brandt. Je ruikt niets. Er zouden geuren moeten zijn. Brandend vlees, brandend hout. Je hebt moeite met concentreren. Je rug kietelt. Het doet geen pijn, het kietelt.

Dit zou erg kunnen zijn. Schrik reist sneller dan je kunt denken door je darmen. Staat je rug in brand? Draag je vuurvleugels? Eten de vlammen je levend op, en voel jij het maar kietelen?

Jan Lauwereyns (Nieuw-Zeeland)

Antwerpen is een stad die bezwijkt onder haar eigen gewicht. Als je langs de Turnhoutse baan binnenrijdt, weet je direct waar de stad echt begint. Eerst zie je uitgeleefde huizen met afbladderende verf en kapotte ruiten; leegstaande huizen die het de laatste jaren hard te verduren hadden. Zij dragen de littekens van een hard leven op hun voorgevel. Daartussen vind je grote winkels die kleren aanbieden voor een paar euro; enorme winkels, waar je een rokje kan uitkiezen voor een enkele euro of een paar schoenen voor twee euro. Kapsalons met namen als *Ebony and Ivory* en *Black Pride*, uitgebaat door zwarte vrouwen uit Ghana en Nigeria met hun haar uitgelengd tot onderaan hun rug, die dromen van ver van huis veel geld te verdienen en een luxueus leven.

Antwerpen is een mierennest van mensen. Het lijkt erop of de aarde zelf openbarstte en al dat volk de straat op slingerde; zwarten, gelen, blanken en sommigen een mengsel van alle drie.

In de buurt van het Centraal Station hangen er steeds dronkaards rond, meestal mannen van middelbare leeftijd met een walm van drank over zich en bij hen hun ruigbehaarde dikke hond, de eunuch van een overgebleven middeleeuwse vorst. Er staat altijd iemand met halfgesloten ogen, de mond vol verhalen om geld van je los te peuten. ‘Alstublieft, hebt u iets voor me? No Dutch? Français? Deutsch? English? You’ve got 1 euro for me? Bus fare, please? I just lost my wallet.’

Sisi hield van de Meir met winkels de ene naast de andere. Zij sloeg geen acht op het straatvuil dat overal rondslingerde. Vaak deed het haar denken aan graffiti die zij eens geklad zag op een muur van het Centraal Station: Antwerpen zit vol kak. ‘Dit is geen constipatie meer,’ dacht ze toen ze die dag over de Meir liep en oog in oog kwam te staan met de rotzooi die uit de enorme vuilnisbakken voor McDonalds pulde, ‘hier laten ze de stront maar lopen.’

Het vuilnis was een herkenbaarheidsfactor voor haar; het lag er immers altijd. Ook de bedelaars die rond de ingang van de metro zaten. Ook de mensenvloed. Antwerpen was haar thuis. Zo dacht ze toch.

Chika Unigwe

TER ZAKE
Open brief

Er is nog hoop in dit gedicht: woorden
hoeven niet langer een liefje, opgemaakt
in het bed van één nacht. Ze willen opnieuw
gillend wakker worden uit de ongehoorde

droom van het geoefend zwijgen. Zoals hier.
Dan strak als sneeuw, die ieder landschap
kleur oplegt, de verveling doorbreken.
Woorden moeten op stap, van deur op een kier

tot alle deuren open, en daar het brood
van de verbeelding verdelen. Meer dan ooit

tot geen meer kan zeggen: wij wisten het niet.

Het is nog niet te laat, al hangt de winter
 luidkeels en hardhandig zijn leuzen op in de
 bomen. Wie nu nog zwijgt moet alles vrezén.

Koen Stassijns

ARME JOE

Er werd een jongen doodgemaakt
 in een druk centraal station.
 Hij had, maar is ze kwijtgeraakt,
 een mp3 en wat begon

voor zeventien jaar, zijn leven.
 Een slachtoffer, een moordenaar,
 de laatste geen onbeschreven
 blad, de eerste een martelaar

door media en politiek,
 voor het kijk- en stemmencijfer,
 de gemoedsrust van Jan Publiek.

Leef op het scherp van de snede,
 sterf aan de ziekte van Pfeiffer,
 maar laat Joe rusten in vrede.

Rudi Hermans

HELLO WORLD

en dan is er nog
 belle perez
 ik voel veel voor dat meisje
 ik geloof niet dat ze deelneemt
 aan 0110 -
 maar daar is vast en zeker een verklaring voor
 ik zag ze vaak bezig
 op televisie
 deze zomer
 en wat mij dan altijd opviel
 is dat ze er zo ongelukkig bijloopt
 de laatste tijd
 niemand die dat lijkt te zien
 behalve ik
 en zichzelf misschien
 ze danst maar
 vanuit haar heupen

waarbij ze ritmisch in de handen klapt
 en onderwijl
 roert ze haar mondje
 brengt ze woordjes voort
van bailando corazon la vida loca en amor
 de naamwoorden die het hoofdbestanddeel vormen
 van zowat elk spaans liedje
 ga er maar aanstaan als songschrijver
 spaanse liedjes - een genre op zich
 want spaanse liedjes zijn nog iets anders
 dan liedjes in het spaans
 maar belle beseft het niet
 zo graag gaat ze prat
 op haar afkomst
 op het spaanse bloed dat door haar aderen stroomt
 en haar de passie
 - pasión!- doet preken
 maar ik zie het niet
 wat ze bedoelt
 ik zie geen spaanse furie
 ik zie een lieve limburgse tienerdochter -
 die dus een tikje ongelukkig is
 en in mijn hoofd
 nog steeds verzen zingt als:
'hello world – this is me
life should be - fun for everyone'
 je kan dat naïef noemen
 zoiets zingen
 maar ik was keer op keer gepakt

Adriaan Van Aken

BELIAL

Toen Belial België binnenviel met geluidloze Stuka's
 En hoedjes van papier, schreeuwend 'Napoleon is hier'
 En genoot van de frit en het bier,

D-Day finishten in één flits de vier ruiters van de Apocalyps
 door het slijk op een dag in de week in Sterrenbeek. De inzet
 was hoog en de bollen van het Atomium die tegen elkander klaptten
 in 7 x 7 talen van Vlamingen en Walen (die nooit betalen),

Een carambole van de ballen van Raymond Ceulemans
 In de huwelijksnacht met Mademoiselle Beulemans.
 Olalalalàààà. Wâ es da naaa? Viva bomma!
 Voor Outer en Heerd wordt hier alles geriskeerd,
 niks gebruskeerd, maar getricheerd en gemarchandeerd.
 Mesdames messieurs, faites vos yeux. Rien ne va plus!

Dit is het uur voor olie op het vuur. Ik hunker naar het Avondland.
 Geen gezeik, zoden aan de dijk; alles aan kant:

Hier komt het nieuwe Vlaanderenland! Met als hoofdstad

BOKRIJK -

Didi de Paris

TOEGEPAST SCHRIJVEN

Ik werd geboren en geen onvertogen woord bereikte ooit de eindstreep van mijn mond of hand tot ik leerde spreken, schrijven/Dan was het hommeles/Ik voerde het woord als was ik god in het diepst van mijn gedichten/Ik liet het sneeuwen in het holst van zomer en zond putje winter ansichten uit Apenland/Nu dwaal ik hier godverdomme weldoorvoed en enigszins hoogopgeleid buiten westen rond/het grote meesterwerk in mij bevroedend/terwijl het bruin en zwart gewapper alom van kiespijn getuigen in dit Vlaand'rendom/Wat te doen als dichter?/Naast een inkomen eisen en ijveren voor een lyrische middenstand: protesteren!/Want Anton aus Tirol eist nu zijn tol

Joris Denoo

Omdat oude woorden soms verrassend nieuw kunnen klinken, bedenk ik geen nieuwe woorden voor oude toestanden, maar laat ik Perikles aan het woord. Eind 431 v.C. houdt hij de Atheners het democratische ideaal voor ogen en pleit hij voor vrijheid, verdraagzaamheid en aandacht voor de zwakken.

De naam van onze staatsvorm is democratie, omdat zij niet in handen is van een klein aantal mensen, maar op een meerderheid berust. In geschillen tussen particulieren is iedereen gelijk voor de wet. En iedereen die zich in het openbare leven door iets onderscheidt, wordt door de bevolking gewaardeerd en hij krijgt een vooraanstaande plaats omwille van zijn verdienste, niet omwille van zijn stand. Ook armoede is geen hinderpaal: hoe klein iemands aanzien ook is, als hij op een of andere manier iets goeds kan doen voor de gemeenschap, dan kan dat. Vrije burgers zijn wij in de zorg voor onze gemeenschappelijke belangen en in de manier waarop wij elkaar bekijken in onze dagelijkse omgang. Wij zijn niet kwaad op onze buurman als hij al eens zijn goesting doet. En boze blikken, die wel onschadelijk maar toch kwetsend zijn, werpen wij hem niet toe. Verdraagzaam zijn wij in onze relaties als particulieren, en in het openbare leven zijn wij heel trouw aan de wet, vooral uit respect. Want wij geven gehoor aan wie ons telkens besturen en wij richten ons naar de wetten, vooral naar die wetten die slachtoffers van onrecht beschermen en naar de ongeschreven wetten, waarvan een overtreding door iedereen als een schande wordt beschouwd.

Thucydides, *De Peloponnesische Oorlog* II.37 – vert. **Patrick Lateur**

PAUL CELAN

Hier loopt de hemel zonder papieren
de poort in en uit. De wind maar
beuken, ver buiten de tijd.

Niemand vraagt: waar zat het woord
tornado of tempeesten? Waar was het
toen mee bezig? Het lag, antwoordt het

hier zijn oorsprong te herkauwen.
Leugens vermomden zich
als mensen. De waarheid

trilde aan neusharen. Men nam
zich voor. Men verzette bergen
kantoorwerk, men zong

in koor, men concentreerde zich
op de sluitspier. Niemand liep dood
in zijn slaap, vroor tegen de ochtend

in zijn kooi. Liet los. Gled
als vingers door het zand,
brandde zich vast in de as.

De regen tikt nu de laatste dossiers,
de ruitenwissers schudden van nee,
de hemel nog grijzer dan wij.

Peter Theunynck

DE BANGERIKEN

Bewonder in de bangeriken hun brede kijk! Zij weten: achter elk gebaar, achter elke hoek
schuilt gevaar!

Vrezen: het is het beste, het minst geveinsde wat bangeriken van elkaar hebben geleerd.

De burens, de voorbijgangers, het slechte weer, de donder, de bliksem, het uitdijen van het
heelal - in alles poseert potentieel, in elk loert de boef, de ploert.

Met boze blikken gewapend, hun kleingeld stevig omklemd, wagen ze zich overdag wel eens
op straat: bewonder dan in de bangeriken hun broze moed.

Met een resem verzekeringen binden zij de strijd aan tegen het onberekenbare. Ze leven op de
toppen van de tenen. Ze sparen. Met de daver op het lijf voor de tijd. Collusies zijn hun
liefdes.

Klappertanden, achterdocht en gebrek aan lef verhieven ze tot iets artistieks. Tot een
zeldzame hoogte. Ze verdienen er een decoratie voor. Een pensioen.

En van de dichter een pak slaag.

Zwarte bladzijden aan geschiedenissen: een heksenjacht, een pogrom, een moord. Kijk uit!
Het zijn altijd tijdgenoten.

Alain Delmotte

HET REGENT ZWARTE BOLLEN

Ze zeggen dat ze honger hebben en toch hebben ze dikke buiken.
 En het zit daar vol vliegen die ze niet uit hun ogen krijgen.
 Vliegen bevatten volgens mij toch veel proteïne.
 Dat ze die dan opeten! Dat zijn dan ineens twee vliegen in één klap.

Ze zeggen dat ze dakloos zijn en wonen in vuile straten.
 Ze zeggen dat ze zo niet willen leven.
 En dan blaast er een orkaan hun 'huizen' weg en spoelt een modderstroom de straten proper.
 En met een klein beetje geluk zijn ze zelfs van hun leven vanaf.

Ze hebben allemaal geen recht van klagen.

Maar wij! Wij, manneke, manneke toch, wat wij allemaal moeten verdragen.
 Marokkanen en Turken die dezelfde bus pakken als wij! Dezelfde, hé!
 Werklozen die profiteren van ons fantastisch sociaal vangnet en gebruik maken van een
 werkloosheidsuitkering! Onwaarschijnlijk!
 En dan de Walen! Manneke, manneke toch, die degoutante Walen met hun Frans en
 hun...Frans. Verschrikkelijk.
 Zo kan ik hier niet leven. Ik wil met een riotgun op straat negers gaan afknallen of kinderen,
 wat maakt het uit. Zo zwart ziet het in mijn bolleke. Bij mij zitten de vliegen aan de
 binnenkant van mijn ogen. Bij mij zit de honger in mijn hoofd. Ik heb geen bolle buik, ik heb
 een hol hoofd.

Help mij. Ik zink, ik ben al dieper dan de bodem.
 Is er licht aan het einde van de tunnel? (Ja, maar ge zijt dan wel op Linkeroever.)
 Is er zomer na de winter? (Nee, meestal lente.)
 Heb ik nu al commentaar op mijn eigen commentaar? (Geen commentaar.)

Dimitri Leue

Rotkop noemen ze hem. Mahil Rotkop. 'Oprotkop,' zegt Vanderseypen en niemand weet
 waarom, maar Mahil krimpt ineen, want hij is de aframmeling nog niet vergeten. 'We gaan je
 slachten,' zeggen ze en ze zingen van we gaan zijn flikkertje afsnijden van je hopsasa en van
 je hopsasa en ze laten het elastiek van zijn broek knallen en Vranckx haalt zijn knipmes uit
 zijn zak en dan begint Mahil te huilen. Er waren nog andere plaatsen in de klas, maar hij
 kwam naast mij zitten. Hij rook naar houtskool en natte kleren. Zijn mond viel open toen ik
 een zeehond vouwde. 'Ik heet Mahil,' zei hij en de volgende dag had hij glacépapier voor me
 mee. Elke zaterdag komt hij aanbellen. Ik doe een pakje langevingers open en als hij een
 paard nadoet, krijgt Mahil limonade. Hij vertelt over zijn zus die in het veevoederbedrijf
 koffie rondbrengt en er bij de grote baas komt. 'Hij heeft een Jaguar,' zegt Mahil,' en die kan
 tweehonderd vijftig en soms mag mijn zuster meerijden. Misschien mag ik ook een keer
 mee.' Ik gooi een kussen naar zijn kop en hij durft niet terug te gooien. 'Vanderseypen heeft
 schele ogen,' zeg ik, 'en een apenbek.' 'En Vranckx kent het verschil niet tussen een kubus
 en een ei,' zegt Mahil. 'Jij ook niet,' zeg ik en ik gooi nog een kussen. 'Je moet je er niks van
 aantrekken,' zegt Mahil, 'je bent niet eens zo dik.' Ik vouw voor hem een hond van
 drieëntwintig vrouwen in tweeënveertig seconden.

Gie Bogaert

DE STOWAWAY

Diep in het ruim, in een container,
 heet en droog als een warme luchtoven,
 tussen beeldschermen en stereoketens,
 ligt Mbembe in zijn eigen adem gaar te stoven;
 er is al dagen - maar hoe moet je dat hier meten? -
 niks meer te drinken of te eten
 en Ngugi ruikt al, neusverdovend,
 naar stront en beendermeel;
 het wordt moeilijk hier nog te geloven
 in de sneeuw, in koelte en in regen,
 in zich vrij kunnen bewegen,
 in een kleine auto misschien, of toch een fiets,
 in dokters die je liefdevol verplegen,
 in stenen huizen langs helverlichte wegen -
 waar hij eindeloos zou wandelen want
 je komt er nooit patrouilles tegen.

Dan knarsen de ijzeren deuren open,
 stemmen, lucht, een priemend licht;
 iemand valt over Ngugi, kruipt recht,
 slaat Mbembe hard in het gezicht.

Vlak voor de sneeuw en de regen, de dokters
 en de fiets, knarsen de deuren weer dicht.

Bart Plouvier

Iemand heeft in 's lands belang een gordel ontworpen die je 'de gevangene' omdoet en dan kan je door op een knop te drukken maken dat 'de gevangene' zich ontlast, zomaar, waar en wanneer jij dat wil. Knap gevonden toch?! Hoe komt een mens daarop? Gevangenen aan de leiband, naakt, stapelen... we hebben het allemaal gezien de laatste tijd en ook zonder het te zien konden we weten dat het gebeurde. Een kwestie van inleving. We kunnen nu dus gevangenen laten schijten waar en wanneer wij dat willen. Ik denk dat 'de bevolking' zich niet vaak genoeg inleeft. Anders zouden we het niet over verdraagzaamheid hebben, maar over vernedering. Het lijkt wel een hobby.

Josse De Pauw

De eigen cultuur is de stoel waarop men staat om uitzicht op de wereld te bekomen. Hoe bekrompen zijn dan niet diegenen die beweren over de hele wereld te willen uitkijken en die beginnen met de poten vanonder de stoel weg te zagen. En wat te zeggen over diegenen die niet verder geraken dan het koesteren, zelfs het verafgoden van de eigen stoel, die luid van de daken schreeuwen dat hun stoel de enig denkbare is, de enig echte. Eigen stoel eerst. Eén enkel uitzicht krijg je dan, op een smalle, kleine wereld, en nergens nog verscheidenheid. Ik ben geboren en getogen in Antwerpen, in een stad aan de stroom, en dus in een stad vol van verscheidenheid en kleur,

vol van verschillende culturen, mensen, ontmoetingsplaatsen, een boeiende stad vol uitdagingen en afwisseling. Als we dat zo eens hielden.

Alstein

Beste bevolking,

Zoals u weet ben ik de beroemde auteur Herman Brusselmans. Vele mensen dragen mij op handen en vaak is het zo dat ze, als ik iets zeg, met gespitste oren luisteren en jazelfs ter harte nemen wat ik verkondig. Sterker nog, velen volgen mij in mijn zienswijzen, overtuigingen en principes. Daarom is het niet onbelangrijk dat ik u, met het oog op de komende verkiezingen, suggereer wat u het beste in het kieshokje kan uitrichten. Welnu, zelf ben ik een overtuigd socialist, temeer omdat ik van huis uit een linkse jongen ben, vooral met dank aan m'n grootvader, die in de jaren vijftig de socialistische partij in Hamme-Moerzeke uitbouwde tot het bastion dat ze thans nog altijd is. Zijn kernwoorden waren verdraagzaamheid, uitstaanbaarheid, amalgamisme en toffigheid. Dat zijn woorden die me uit het hart gegrepen zijn, en die, zo hoop ik, ook onze hedendaagse socialistische politici vermogen te inspireren. Tevens zijn het woorden die uitgekrast zijn in de dictionaires der verfoeide rechtste partijen, wat een extra reden is om deze partijen op om het even dewelke verkiezingsdag compleet te negeren. Kortom, stem net als Herman Brusselmans voor de socialisten en help op die manier zorgen voor een Vlaanderen waarop ook onze kinderen trots kunnen zijn. Ten strijde, kameraden.

Was getekend,

Herman Brusselmans
(auteur-dichter-denker)

Ik ben bang.

Nee, niet voor al die meepratende en malcontenten die op de televisie en in de kranten hun scheefgetrokken visie op de wereld ventileren. Evenmin ben ik bang voor boegbeelden en kroonpretendenten. Niet meer dan kleine mensen met een grote mond zijn het. Hun discours een langspeelplaat die in een groef is blijven steken, hun vlag een lappendoek van schijnoplossingen en leugens.

Waarom zou ik bang voor hen moeten zijn?

Hun onverdraagzaamheid en bitterheid zijn van mijlenver te ruiken, hun wrok en walging oorverdovend luid te horen. Ik kijk hun recht in de ogen en herken hun strategieën en projecten, zonder vrees treed ik ze tegemoet.

Ik zal u zeggen voor wie ik bang ben.

Ik ben bang voor mensen die mij zeggen dat ik niet bang moet zijn.

Ik overdrijf, zeggen ze. Ik zou beter moeten weten. Ze lachen me uit als ik mijn bezorgdheid uit. De duivel woont in het Witte Huis, beweren ze, niet in mijn straat. Ze sussen of halen hun schouders op. Bovendien is iedereen schuldig, vinden ze. Er zijn geen witten en geen zwarten, alles is een machtsspel.

Het zijn de argumenten van de blinden en bedrogenen. Het rookgordijn dat zij verspreiden is ondoordringbaar dik en giftig. Ze lezen het verleden als een stationsroman waaruit niets te leren valt, en omdat ze zeker zijn van hun gelijk, is geen kruid tegen hun gedachtegang gewassen.

Voor zulke mensen ben ik dus bang. Doodsbang.

Joseph Pearce

Ik dacht vroeger dat ik tot de eerste generatie behoorde die vrij en zorgeloos was. Doemdenkers vond ik zeurpieten. Greenpeace en Amnesty zouden de wereld wel redden. In mijn klas zaten alleen optimisten. Maar net toen we ons in het volle leven wilden storten was daar aids. Opeens leken liefde en dood onlosmakelijk met elkaar verbonden. De feestvreugde werd getemperd maar als je voorzichtig was bleef je tenminste gezond. De jaren negentig waren euforisch. Het leek goed te gaan met de wereld en de economie en we stapten voortdurend in lachende vliegtuigjes. We vierden feest overal. Wat waren we allemaal lief voor elkaar! Poppetjes springend op elektronische muziek. Een nieuw bestaan. Ik dacht werkelijk dat het met de mensheid goed zou komen. Dat denk ik nog steeds. 11 september was het keerpunt. Terwijl we de beelden zagen van de vliegtuigen die de WTC invlogen wisten we dat het gedaan was met de lichtheid. Oorlog was niet iets ver weg maar tussen ons in. Het kon ieder moment en overal de kop opsteken. Hoe lief en onschuldig we ons zelf ook vonden, we hadden vijanden en die vijanden woonden in ons midden. Onze ogen gingen open. We werden gedwongen tot realisme. Voortaan kunnen we ons niet meer permitteren naïef of onnadenkend te zijn. De wereld is te gevaarlijk. We zijn ons meer dan ooit bewust van onze eigen kwetsbaarheid en dat van de ander. Van wat iedereen bindt. Het leven zelf. Ieder wordt op zijn eigen verantwoordelijkheid gewezen. Is dat geen gouden kans? Wij moeten luisteren, nadenken, praten, opletten, verontwaardigd zijn, opmerkzaam, onthecht, actief, politiek, voorzichtig, moedig, geduldig, ons niet door angsten laten leiden, of door ons ego, maar wel door wijsheid en liefde. Ieder jaar vergeet je weer hoe mooi het licht is aan het eind van de zomer. Wie zou dat ooit willen missen?

Oscar Van den Boogaard

ONGEAUTORISEERDE TEKSTVORMING (050361)
BEWIJSLAST BIJGEV.

dooltaal

tonaal vergane woorden
zetten schamper
dompers op het gehoor

weer woonbaar woordweefsel
is vergeefs ontstaan
ook noodtaal
laat nodeloos begaan

Herlinda Vekemans

DAG VAN DE ONTMOETING MET EEN ALLOCHTOON

Ik loop in de schaduw van de dreef kastanjabomen in het Domein van het dorp, de blaren zijn al uitgedund, maar het is aangenaam om me over te geven aan de koele warmte en aan het voorbijgaan van de tijd en aan de idee dat de kastanjes één dezer dagen zullen vallen. Mijn gedachten worden onderbroken door een allochtone wandelaar die ik van ver zie aankomen.

Ik ben al druk bezig om me een goede houding aan te meten, een rechte rug, een moedig stappen, een opgericht hoofd, een verwelkomende glimlach. Ik vraag me af, zal ik een woordje van bonhomie tot deze vreemde heer richten en zo hem helpen zich minder verlaten te voelen? Zal ik iets zeggen over de behaaglijke schaduw? Terwijl ik knik trap ik in een diepe plas. De allochtone heer glimlacht en knikt op zijn beurt. Ik heb een natte voet, maar ik weet zeker dat hij me niet uitlachte, dat hij minzaam lachte, dat overkomt ons allemaal wel eens, ons mensen onder elkaar, we knikken en stappen in plassen uit broederlijkheid.

DAG VAN DE TWEDE ONTMOETING MET EEN ALLOCHTOON

Ik loop lichtvoetig door de straten van mijn geboortestad. Lichtvoetig en lankmoedig, zo loop ik, en mijn jaspanden zwaaien naar links en naar rechts, breeduit. Er is weinig volk in de straten van het oude begijnhof, en de kleine huizen lachen me vriendelijk toe vanonder de lage zon. Een oude man met een wandelstok, hij is een Marokkaan of Turk, stopt zijn tokkelgang, en beduidt met zijn stok dat ik voor mag gaan op het smalle trottoir. Maar neen, neen toch, oude Turkse gast, u eerst, denk ik en ik loop naast het trottoir. Ga toch uw tokkelgang, oude Turkse man, ik moet u de eer. En zo zijn we daar, de stokstijf staande *tokkelturk* en ik die met een brede boog omloop; en als we elkaar kruisen knikken we vriendelijk naar elkaar, omwille van de open ruimte van het lege trottoir.

Dirk Verbruggen

Gelieve geen acht te slaan op wat men je door allerlei mediamieke kunstgrepen in je strot probeert te duwen tot verstikkingsverschijnselen erop volgen, of erger nog, tot de neuronen in je brein zodanig in de verwarring worden gevoerd dat het onderscheid tussen realiteit en onwerkelijkheid ophoudt te bestaan.

En daar sta je dan, ten prooi aan zonderling kiesgedrag, religieuze waanvoorstellingen, etnische schoonmaak, blockbuster-syndroom en een groot aantal beschavingsziekten. Wat allemaal leiden kan tot grof misbruik van de andere in al zijn geledingen, zowel letterlijk als figuurlijk.

C.C. Krijgelmans (USA)

Waarde bevolking,

Een bolleke zwart maken. Zo heette dat vroeger, maar er hing altijd een rood potlood. Wij maakten bollekes rood. En nu is het zelfs geen potlood meer, maar een computerpen. Ik zit daar altijd mee te sukkelen. En achteraf ben ik bang dat ik voor de verkeerde heb gestemd, terwijl iedereen weet dat ge voor de goei moet stemmen. Zelfs een kind weet dat: 'Stem voor de goei!' De goei, dat zijn zij die een droom hebben en in die droom is er plaats en eten en werk en vrede en geluk voor iedereen. In die droom worden de grove middelen ingezet om kansen te creëren voor iedereen. Want dat is niet gemakkelijk, dat gaat niet vanzelf. De goei vechten daarvoor. 'Dat zijn geen goei,' hoor ik iemand zeggen. 'Dat zijn onnozelaars!' Maar ik zeg u: dat zijn de goei. Want als ge niet meer gelooft dat elke mens dezelfde rechten heeft en dus ook dezelfde kansen moet krijgen, dan zijt ge zelf geen mens meer. Ik weet niet wat ge dan zijt, maar ge zijt al een beetje dood. Dus als ge daar staat in dat rare hokje met die rare pen, die precies nooit wilt doen wat gij wilt dat die pen doet, bewaar de kalmte, panikeer niet, roep die pen tot de orde en stem voor de goei!

Kristien Hemmerechts

Welkom in Antwerpen! U verlaat het Centraal Station langs het Astridplein. De eerste straat rechts is de Carnotstraat. Als u tien minuten goed doorstapt, vindt u aan uw linkerkant de Helmstraat. Welkom in Borgerhout! De Helmstraat is lang, onlangs heraangelegd en u vindt er alles wat u nodig hebt. Aan uw rechterkant vindt u de kleurrijke basisschool De Zevensprong. Er zijn twee apothekers in deze straat. Apotheker De Ridder is een echte ambachtsman. Hij draait nog eigenhandig pillen! Op de hoek vindt u een videotheek. Daar verzamelen mannen uit de buurt voor een babbel. De uitbater weet veel over de films die hij verhuurt. Zeker langsgaan! Er is een telefoonwinkel waar u het internet kunt raadplegen. De Pakistaanse jongen daar is wat verlegen. Aan de overkant vindt u de krantenwinkel van Eva. Het is daar altijd heel druk. Maak gerust een praatje met Eva. Zij weet alles! Op de andere hoek is een Macedonische bakker. De jonge vrouw die daar werkt, lacht zelden. Maar als ze lacht, is het zo oprecht, dat wij ook moeten lachen. Als u op uw stappen terugkeert, vindt u Moeders voor Moeders. Elke dinsdagochtend staat daar een lange rij moeders aan te schuiven voor kledij en eten. Ga nu wat verder. Bestel bij de pitabar een tajine om mee te nemen. De man vraagt: ‘Schaap of kip?’ Kies voor schaaap! Of ga naar restaurant Richard, een begrip in heel Antwerpen. Vlaamse kost, goedkoop en lekker! Eén immens probleem: als u naar de Marokkaanse kruidenier gaat en u bestelt koriander, kijk het kruid dan goed na. De oude man vergist zich immers altijd. Hij geeft dan bladpeterselie mee. Dat is niet hetzelfde! Kijk dat goed na! Zonder koriander kunt u geen goede tajine bereiden. Denk goed na! Verschiet uw kruut niet!

David Nolens

Aldous Huxley schrijft in *The Art of Seeing* dat hij, geplaagd door een slecht zicht, beter is gaan ‘zien’ door een luie, ontspannen mentale houding aan te nemen. Wie al te veel moeite doet om zich op iets te focussen, pijnigt zijn ogen en verslechtert zijn zicht. Er zijn veel variaties op dit thema: wie dént te willen slapen, zal de slaap niet vatten. Wie beter in het donker wil kunnen zien, moet schuins en met bijna gesloten ogen kijken, alsof hij niet is geïnteresseerd in wat hij wil zien. Op precies die manier zal ook de Burger de diversiteit van wat aan hem verschijnt, in zich opnemen, belichamen. Hij zal niet overspannen zijn. En vooral: hij ordent de veelheid niet, waarbij het ene beter zou zijn dan het andere. Alles bestaat naast elkaar. In de diversiteit die op hem afkomt, in het vertrouwde en het vreemde, het mooie en het lelijke, het zinnige en het onzinnige, proeft hij alle smaken, en ze verzamelen zich tot een krop in zijn keel. Hij heeft de krop doorgeslikt; hij is de diversiteit geworden. Betekent dit dan dat hij niet meer warm of koud wordt, dat hij geen onderscheid meer maakt in wat voor hem waardevol is en wat niet? Is de Burger dan een dode? Mag hij geen obsessies en fascinaties kennen? Toch wel, maar het verscheidene noopt hem om afstand te doen van elke verkrampte reactie, van elke roekeloze en ondoordachte handeling, want zijn grondgesteldheid is ontspannen en nieuwsgierig naar wat zodra komen gaat. Hij wordt niet wild van een woord, van een slogan. Hij benadert alles vanuit het besef van de diversiteit, het verscheidene, de rijkdom. Vanuit die gesteldheid kunnen slogans hem gestolen worden: hij is al rustig; de veelheid maakt hem niet angstig. Wat is de habitat van deze Burger? Dat is vanzelfsprekend de stad. Die beantwoordt het best aan de diversiteit die hij is geworden. Deze grootstad is een tochtgat waar doorheen allerlei exotica lustig waaien. En de Burger is hiervan het vangnet. De Burger is een ontspannen, wellustige, zintuiglijke mens. En hij vergeet daarbij nooit te dansen en te lachen, uit wanhoop en uit hoop, want hij is vele mensen.

David Nolens

Er is altijd een goede reden om ontevreden te zijn over de gang van zaken in Vlaanderen. En toch leven wij op een van de beste plekken van onze planeet. De meerderheid van de burgers geniet van een redelijke welvaart en aan hun welzijn wordt voortdurend gewerkt.

Daarom moeten wij bij de aanstaande verkiezingen de voorkeur geven aan mensen en partijen die ondubbelzinnig waarden als *openheid*, *solidariteit* en *verdraagzaamheid* voorop stellen. Door te kiezen voor een democratische partij, kiezen wij voor onze toekomst. Er is keuze genoeg. Wij hebben niet het recht ons te vergissen.

Jozef Deleu

DE BUREN

De naasten, ze trekken haastig hun deuren dicht en hokken als angsthazen tot in de nokken van hun daken, gestoord door de eigen soort. Het cement van de mensen verhardt en wordt de bouwstof der eenzaamheid.

Zijn wij de telgen van een oorlogsgeslacht?
Moeten wij, het amalgaam der stammen,
niet meerstemmig klinken?
Of rust op het volk een cataract,
een ziende blindheid die als een vloek
heerst en verdeelt, valt het doek,
is het een blikveld dat versmalt?

Er vervreemdt iets. En toch.
De schemer deemstert op een nacht
de verschillen weg tot een smeltpot van lichamen
tot de morgen de geraamten tot gelijkenis flitst,
gelijk alle kinderzielen zijn
allen even kinderlijk.

Frederik Lucien De Laere

Kijk, hier woont de nieuwe, geglobaliseerde dorpeling:
in *gated communities*, zoals dat elders heet,
bastions met omheiningen, wachters en honden.
Hier verblijven wij, hypermobile goden, de goeden die het gemaakt hebben.

Wij hebben een partij gekweekt uit louter waakhonden,
met een driekoppige Cerberus aan het hoofd,

die de poort bewaakt en alleen ons binnenlaat,
de goden en de doden.

En welke Orpheus zal hem door zijn muziek in slaap doen vallen
om ons te bevrijden? Wie schakelt de 9000 volt van onze angst uit
en doet onze muren instorten?

Wie leert ons weer zingen in de corridors?
En wie zegt dat wij verlost willen worden?
Wij zullen de hoornblazers verbannen.

Kamiel Vanhole

BERICHT AAN DE BEVOLKING

‘Ik schrijf,’
zegt de geschiedenis,
‘lees mij.’

(Ann Meskens)

OMGEKEERD
II

Stel je voor dat die ene ontvoerde hier niet belangrijker meer is
dan de duizenden doden wat verder hier vandaan.

Maar omgekeerd dat wij Europeanen anderen toch zouden toelaten
ook steden te bouwen in plaats van regenwouden te houden.

Stel je voor dat de corrupten van deze wereld geen zwijggeld meer
zouden mogen betalen om in Zwitserland hun geld te mogen verstoppen.

Dat de kwade landen geen kernwapens zouden bouwen
zoals de goede landen dat wel gedaan hebben, op wie *stemmen* we dan?

Dat men blokken niet verpakt in belangen en partijen
en migreren gaat zien als een recht, op wie *stemmen* we *dan*?

Stel je voor dat wij de ander belangrijker willen vinden dan onszelf
en gaan zeggen hoe het echt zit jij eerlijk en ik oneerlijk en omgekeerd.

Dimitri Casteleyn

Tegen het einde van de 20e eeuw werd onze geest in recordtijd als het ware opengerukt. Nooit tevoren beschikten we over de mogelijkheid om in enkele seconden dergelijke gigantische stromen informatie te raadplegen. Tegelijk gingen de grenzen wijdoopen. We werden lijfelijk geconfronteerd met mensen en culturen die we tevoren slechts kenden uit boeken, films of reizen. Hoe reageerden we? Op twee manieren. De eerste lijkt op een soort animale reflex. Ze gaat uit van de zekerheid dat onze West-Europese, christelijke cultuur superieur is, AUTOCHTOON, zodat ze moet beschermd worden tegen elke ALLOCHTONE invloed. Twee sleutelwoorden die niet meer uit onze moderne woordenschat weg te branden zijn. Meteen ontstaat ongerustheid, die evolueert naar angst en paranoia. Bepaalde mensen gaan zich arrogant opstellen met het argument dat we de eigen cultuur moeten beschermen tegen alles wat anders is. Eéndimensionale slogans die ons worden ingehamerd doen denken aan de onzalige periode van 1933 tot 1945.

De tweede manier is complexer. Ze is gebaseerd op openheid, begrip en inzicht in het netwerk van geschiedenis en cultuur, die de mensheid niet verdeelt in compartimenten maar die de planeet Aarde beschouwt als een stofdeeltje in de kosmos. Het gevolg is multidimensionaal denken, waarvan het derde sleutelwoord de basis vormt: 'Verdraagzaamheid'.

Jef Geeraerts

Oooooooooogen

O-ooogen

O-O

We kunnen u niets beloven.

Geen rozen, geen doornen,
geen hemelse oorden.

We hebben een ander vak gekozen.

We gebruiken ook woorden
maar laten ze blozen
omdat we ze ontbloten.

O,o.

We denken namelijk niet
dat het gaat om overwinnen.

Wer spricht von Siegen? Überstehn ist alles,
zei Rilke.

En dat is al moeilijk genoeg, het doorstaan, het volhouden.

Er gelijkspel van maken, van het leven en de dromen.

Dus toch: een droom.

Die van 0-0, gelijkspel.

1 0-0, 1 droom.

Hilde Keteleer

DE KIEZER BESLIST

op een gemediatiseerde dag (een mooie, grotendeels geknipte dag)
vraagt de kalverliefde haar na veertien jaar wachten
of ze geen hondje wil:

‘het is niet veilig alleen op straat.’

het kalf denkt na (de tijd van op z'n hondjes) of denkt niet na
en beslist hetzelfde. hij stopt de oortjes in de oren,
duwt op *play* de twijfel weg.

zij slaat in close-up de ogen neer.
hij wil zich om haar ouderdomsverschijnselen bekommeren,
zij laat zich niet aanraken: 'hij is geen arts, maar een rus.'
het is onrustig op straat.

Xavier Roelens

'*Hermaak je huiswerk: vervoeg het werkwoord 'zijn' en maak een korte zin,*' staat er in de agenda van mijn tienjarige zoon geschreven. Hij haalt zijn schouders op terwijl hij de rest van een banaan in zijn mond propt. 'Het is niet eerlijk,' zegt hij bijna onverstaanbaar. 'Meneer Busschots zegt dat ik lui ben. Ik ben NIET lui! Hij is lui en hij is stom. Hij is een eikel en Saïd is ook een eikel.'

Ik weet dat 'eikel' voor mijn zoon de verzamelnaam is voor iedereen die hem dwarsboomt of die voor balken in zijn oog zorgt. Uit piëteit voor de man die achtentwintig kinderen *de zin van zijn* moet trachten bij te brengen vraag ik alleen: 'Waarom is Saïd een eikel?'

Mijn zoon slikt banaan door en haalt een blad papier uit zijn boekentas. Hij klopt er met zijn volle vuist op. 'Daarom! Ik mocht tijdens de speeltijd niet naar buiten omdat ik als voorbeeld het huiswerk van Saïd moest overschrijven.' Ik lees het huiswerk van Saïd. *Ik ben bruin, jij bent een vriend, gij zijt bang, hij is dood, zij is mooi, wij zijn sterk, jullie zijn stout, zij zijn stoer.* Mijn zoon kijkt me aan met die onverbidelijke eis in zijn ogen van 'moeders moeten aan de kant van hun kinderen staan.' Hij vreest mijn stilte, zijn stem verheft zich. 'Daarom is Saïd een eikel. Hij zegt alles wat meester graag hoort. Denk je nu echt dat ik er niet heb over nagedacht? Ik ben er de hele tijd mee bezig geweest.'

Ik wil hem onderbreken om hem de match Duitsland – Kameroen van gisterenavond in herinnering te brengen, maar hij is sneller. 'Ik heb tijdens de hele match nagedacht over mijn huiswerk.'

Ik lees zijn foute huiswerk. *Ik ben een mens, jij bent een mens, gij zijt een mens, hij is een mens, zij is een mens, wij zijn mensen, jullie zijn mensen, zij zijn mensen.*

Ik kijk hem aan. Zijn stem klinkt aarzelend. 'Ik heb nog even getwijfeld tussen *mens* of *voetballer*.'

Kristien Dieltiens

Toen de paus onlangs Beieren bezocht, betreurde hij de achteruitgang van de katholieke kerk in Europa. Hij heeft gelijk, dat is een feit. Men begrijpt dat hij zich daar zorgen over maakt. Maar waarom ging de kerk achteruit? Door eigen schuld natuurlijk. Wij betreuren dat het VB vooruit gaat. Dat is een feit. Maar waarom gaat het VB vooruit? Door onze eigen schuld. Het VB is niet essentieel een racistische partij, het is vooral een anti-sociale partij. Op een perfide manier kunnen ze hun anti-sociale politiek verbergen door het inschakelen en opfokken van de aloude en altijd bestaande xenofobie. Het VB was, is en zal altijd een partij blijven met een uitgesproken nazistische ideologie, een partij die het kiezerskorps beschouwt als een bende imbecielen en haar vertegenwoordigers dus als best geschikt om ze te

vertegenwoordigen. Het succes van hun strategie bewijst dat politiek helaas geen rationeel bedrijf is. Altijd was ik voor het cordon sanitaire. Principieel blijf ik pro, maar omdat politiek geen rationeel bedrijf is, spelen er emoties en een mythisch element mee, en daar profiteert, vrees ik, het VB van, omdat het cordon ze een mythisch aspect geeft, zodat ze in onze contreien de rol van een soort regendansers kunnen spelen. Annemans hoeft er niet eens een masker voor op te zetten. Het VB wil vooral veel duister verleden in onze toekomst en daar moeten wij veel actiever tegen optreden.

Fernand Auwera

‘... we shall fight (them) on the beaches,
we shall fight on the landing grounds, we shall fight
in the fields and in the streets, we shall fight in
the hills;
we shall never surrender, ...’

Winston Churchill (4 Juni 1940)

Jess Degruyter

EEN OUD LIEDEKEN
(voor een *Nieuw Antwerps Liedboek*)

De ene was een zwarte,
de andere van alle markten
thuis, vader had een bruine
sympathie erin doen tuinen,
en hij is blond en blank
maar gaat aan 't euvel mank
van een te klein geheugen.
Het is één grote leugen,
het moet hem van het hart:
nee, hij is niet zwart ,
nee, er spookt geen bruin
denkbeeld in zijn kruin,
hij wil het zwaard aangorden
tegen de vreemde horden.

Hij is voor ónze mensen.
Stemt u voor Hans Van Themsche?

De tweede stamt uit Brugge
en hij woont in Antwerpen;
sommigen ziften muggen,
anderen wetsontwerpen
van links en ook van rechts
(rechts is niet rechts genoeg),
van rood en ook van groen,
want daar wringt de schoen:

hij stapt averecht,
denkt zwart-wit, bakt ze bruin.
Marsjeert hij extreem recht
of uiterst schuin?
Hij is voor wet en orde,
tegen de vreemde horden.

Hij is van hier en ginter.
Stemt u voor Flip De Winter?

Stefaan van den Bremt

Mannen en vrouwen van Vlaanderen!

Onze broeders en zusters van het VB en de NV-A willen een eigen Vlaamse republiek stichten.

Lang leve onze stralende republiek!

Maar ik waarschuw u. Zij willen dat doen in de hoop eindelijk van de gesel van het kosmopolitisme verlost te raken. Zij dromen van een provinciale, schraapzuchtige, xenofobe, van werkloze en decadente Walen gezuiverde staat. Ieder vertrouwen in de tolerantie van die toekomstige republiek is dan ook misplaatst.

De waarheid is dat dit uw eigen schuld is. U hebt door uw stemgedrag ons landsdeel zo afschuwelijk rechts gemaakt, dat de liberale partij er van de weeromstuit links door lijkt.

O, mijn medestanders en ik verliezen deze strijd. Dat smerige republiekje zal wel gesticht worden. Maar Joseph Roth zei het al: God schiep eerst de nationalisten en vervolgens de apen, en dat was al een hele verbetering.

In de krant stond onlangs dat 700 000 onder u nauwelijks kunnen lezen. Geen wonder dat u zo overgevoelig bent voor het mythologische boerenbedrog van het flamingantisme. U bestaat in niet geringe aantallen uit stomkoppen. U verdient helemaal geen stemrecht. De aap valt te prefereren boven u.

Maar één ding voelt u feilloos aan, namelijk dat wij - kosmopolieten, dichters, nadenkers - uw natuurlijke vijanden zijn. U en wij kunnen niet eens meer communiceren. Tussen het hoofd en de handen bestaan geen zenuwbanen meer.

Dit alles, concert, voorlezen, beleren, uitschelden, is dan ook volstrekt zinloos.

Benno Barnard

‘DE WAARHEID SCHAADT NOOIT EEN ZAAK DIE RECHTVAARDIG IS.’
(Mahatma Gandhi, geciteerd door Filip Dewinter, 2006)

‘De rechten-van-de-mens, ecologisme, antiracisme, mundialisme: allemaal nieuwe en vooral universele waarden die uiteindelijk valse schijnwaarden blijken te zijn.’ (Filip Dewinter, 1993)

‘(Staf De Clercq) is one of the historic leaders of the party.’ (Filip Dewinter, 2005)

‘Als ik burgemeester van deze stad (Antwerpen) zou zijn, lopen er hier na tien uur geen jongeren van onder de zestien meer op straat.’ (Filip Dewinter, 1999)

‘Braaf rechts is een verzinsel. Het Vlaams Belang is het Vlaams Blok.’ (Gerolf Annemans, 2005)

‘Als een moslimvrouw een hoofddoek draagt, die tekent feitelijk een terugkeercontract.’ (Filip Dewinter, 2004)

‘Vlaanderen moet een voorbeeld nemen aan de VS, waar werknemers zonder morren en vooral zonder extra verloning overuren en weekendwerk doen, waar fusies makkelijk zijn en ontslag goedkoop.’ (Vlaams Belang, Colloquium Werkend Vlaanderen, 2005)

‘Om de kosten van de pensioenen in te dammen zijn evenwel ook andere maatregelen nodig. Zo is het absoluut noodzakelijk dat mensen langer werken.’ (Frank Vanhecke, 2004)

‘De sociale zekerheid is een paradijs voor gespecialiseerde beroepsprofiteurs.’ (Vlaams Blok sociaal-economisch programma, 1989)

‘Het [partij]programma blijft vuil genoeg om aantrekkelijk te zijn voor het volk.’ (Gerolf Annemans, 2004)

Compilatie: **Paul Verhaeghen** (USA)

ANTWERPEN

Dat er een tijd komt dat men van een havenstad
geen burgemeester zal kunnen worden
zonder niet eerst stadsdichter te zijn geweest
of omgekeerd, dat vrees ik.

Dat wie voortaan de krachten zegt
te bundelen en niets dan knopen legt
in alle vezels van het tricolore koord,
en dan één sterke regel slechts te schrijven weet
of dat reeds heeft gedaan, die vrees ik.

Maar dat ik het plein vrees dat zal worden vernoemd,
of dat het verdween voor een speelplein en een zandbak,
dat hoop ik.

Koenraad Goudeseune

VANDERLINDENSTRAAT

Ik open mijn voordeur.
Het is een grijzige dag in september,
maar mijn buurvrouw draagt haar
zonnigste sjaaltje vandaag
en haar kinderen lachen me toe.

Goeiemorgen Yunus, goeiemorgen Zehra!
Ezra toont me een boek van Paul Klee –
ze heeft vandaag een spreekbeurt.

Ik fiets naar mijn werk in de
Europese wijk, teksten vertalen over
eenheid in verscheidenheid: je had het niet
gedacht, maar zelfs in die grote kantoorblokken
wordt soms gefantaseerd.

En ik denk – wie zou vandaag
niet hier willen wonen, in de
Vanderlindenstraat, wie
zou hier ooit een geweer opnemen
in plaats van lachend
door de straten te gaan,

de greep afschudden
van grijzige dagen,
mooie woorden
in de praktijk zetten,
opgaan in de kleuren
van bloemetjesstoffen en Paul Klee.

Op 7 mei 2002 viel in de Vanderlindenstraat in Schaarbeek een racist binnen in de woning van een Marokkaanse familie, doodde beide ouders en verwondde de kinderen.

Jo Govaerts

IK HEB JE NODIG

Ik heb je nodig
zoals de rivier haar oevers nodig heeft
en de vogel haar nest
een land
een hemel.
Ik heb je nodig
zoals de druppel een druppel nodig heeft
om te kunnen stromen
zoals het raam een muur nodig heeft
zoals het hart niet zonder vergeving kan
zoals geen wond zonder hand kan genezen
zoals de vlucht de angst nodig heeft.

Al Galidi

En, gij, meneerke brys, hoe denkt gij de mensen een geweten te schoppen? Want als ge door uw dorp rijdt dan ziet ge daar in de tuinen allemaal plakaten die schreeuwen om veiligheid en leefbaarheid en dan vraagt ge u af waarom want sinds dat ge daar zijt komen wonen voor drie jaar hebt gij geen weet van één dief of één accident in uw dorp. En als ge dan aan een van die mensen uitleg vraagt dan krijgt ge te horen dat ze ons werk afpakken en dat ze profiteren, die vreemdelingen. Dat is wat de man tegen u zegt die uw haag komt knippen liefst met zonder factuur gewetwel. En even later komt gommaar de rattenvanger bij u staan en gij weet dat zijn vrouw bij de verkeerde partij is en dat hij zich daarvoor schaamt en gij herinnert hem aan zijn woorden van een jaar geleden toen hij u zegde dat ze niet meer zou opkomen en hij kijkt u aan met ogen als van een geslagen hond en hij zegt: nog één keer dan stopt ze. Maar ge ziet dat hij dat zelf niet gelooft en ja hij zou liefst van al groen stemmen want hij is voor de planten en de dieren maar zijn vrouw hij kan toch niet anders. De stemming is geheim, gommaar, zegt ge hem, en hij zegt ik weet het, maar ik kan toch niet liegen tegen

mijn vrouw en ge denkt, nu heb ik hem, en ge zegt hem dat doet de partij ook, ze stookt op, ze liegt, ze bedriegt en hij zegt ik weet het maar... en even later ziet ge gommeer in zijn oranje R5 wegrijden en ge denkt wat heeft het allemaal voor zin en opnieuw vraagt ge u af hoe kunt ge de mensen een geweten schoppen? Misschien door er een keer een boek over te schrijven? Nee, weet ge almeteens, dat is gelijk een druppel op een hete plaat, zulke mensen lezen bijna geen boeken en al zeker niet die van u. Maar gij, meneerke brys, ge kunt niks anders, ge kunt niet zingen, ge kunt niet toneelspelen, ge kunt niet dansen of goochelen, ge kunt alleen maar schrijven en dus gaat ge maar weer aan uw tafel zitten, peinst een keer diep en begint te schrijven: 'Er zat eens een vrouw op een bank bij een beeld.' En ge denkt dat is een goed begin want het lijkt op een sprookje en de mensen lezen nu eenmaal graag sprookjes.

Stefan Brijs

ANTWERPEN, 11 MEI 2006

Het gedicht wou beginnen
over bomen die hun tent opzetten
voor een lange hete zomer
geuren die kwellen
met hun herinnering aan oude seizoenen.

Toen
zoals een valk naar een prooi duikt
viel jij
onder de kogels.

Sprakeloos
bedolven onder bloemen
die bloeien en verwelken
voor niets

op een plek van ongeduld en stenen.

Herman Leenders

Aan de gordijnrails gordijnen
die dansend rond het schrikbeeld gaan

of in afwachting dank u
een serie close-ups van een koor
dat niet-aflatend pompt en pompt
voor deze nieuwe morgen dank u voor deze
dank u dat ik met al mijn zorgen bij u komen mag.

Een inwendige wens laat zich makkelijk vormen.
Een openbaar vraagteken duurt uren.

Paul Bogaert

Ilah

ZETELZUCHT

Wat is een mens meer dan twee benen, huppelend van de kast naar de tafel,
 van het raam naar de voordeur, van het bed naar de spiegel.
 Van binnen naar buiten.
 Steeds opnieuw.
 Om uiteindelijk te sterven op het water met vleugels van papier.
 Een mens kan natuurlijk ook onbeweeglijk zijn tijd doorkomen.
 Stilliggen.
 Van geboorte tot dood.
 Zonder verlies van energie, vet, of kilo's.
 Zonder de weg kwijt te geraken. Of het doel te missen.
 Maar wat is het doel eigenlijk?
 Liefde is een doel.
 En slanke lijn.
 En geluk. Vooral geluk.
 Of is geluk iets wat je alleen maar hebt?
 Ik heb geluk vandaag.
 En morgen heb ik een valling of koppijn.
 Of allebei.
 Tegelijk nog wel.

Gerda Dendooven

Zoals elke steen in een rivier,
 Zoals elke vleugelslag van een vlinder,

Zo telt ook
elke kleur, elke klank,
elke stip, elke stem.

Ingrid Vander Veken

OOK DAT
- een pamflet -

‘Eigen portemonnee eerst’:
ook dat is racisme, spijs de dwaze parafrase.
Wij verzuipen in misdadig overdadige rijkdom,
vreten ons vet en potten lustig euro’s op,
liefst bij verre duistere banken,
met de regelmaat van een dolle klok
schaffen we ons snelle en peperdure wagens aan,
nestelen we ons in de exotische weelde
van tweede of zelfs meer optrekjes.

En dan maar klagen dat mensen op oceanen
in duurbetaalde gammele bootjes hun leven riskeren
om hier gewoon op zoek te gaan naar eten,
zonder papieren maar met de klauwende armoede
in het perkament van hun donkere huid geëst.
Zo leven wij, de hand angstig op de portefeuille,
blind voor de honger van honderden miljoenen,
de dood die als een reusachtige aasgier boven
hun uitgemergelde Auschwitz-lichamen zweeft.

Spaar je lever, lever je teveel in, verdeel
maar heers niet langer over je manke rijk
van meer en beter en betwistbaar mooier.
Dirigeer eisen voor nog grotere verdiensten
naar hen die nog nooit een loon hebben gekregen.
Dames en heren politici: stem eigen loonsverhoging weg,
ik, ik sla zelf een mea culpa op mijn dichterlijke borst
en verfoei de kruideniersmentaliteit van poëten
die sterk zijn met mooie woorden maar soms niks meer.

Willie Verheghe

Ik zocht me de laatste dagen gek maar vind hem niet terug: een uitspraak van Emmanuel Levinas die cultuur definieert als een grote wijde tent, die onderaan naar alle kanten open is. Cultuur als een hoog hemels dak, waaronder mensen verblijven die in- en uitlopen. En altijd is er dat dak dat bescherming biedt. Hoe Levinas tot dat beeld en dat inzicht kwam: ouders, broers en schoonouders vermoord in de oorlog, wegens toevallig jood zijn. Zo’n gigantische, Mongoolse yurt, een circustent, stadion of zelfs de koepel van Norman Foster in Berlijn stel ik me dan voor.

Ik schreef die tekst van Levinas over, dacht ik. Of fotokopieerde ik hem? Ik borg hem op tussen mijn eigen teksten tot ik hem ergens kwijtraakte. Ik vind hem niet. Maar ik

heb nog wel dat scherpe beeld van die tent, dat geloof in de maakbaarheid van de schepping en de morele opdracht die daar uit volgt, zoals daar is: onvoorwaardelijke gastvrijheid.

Koen Peeters

BEDE AAN DE PAPLEPEL

Aten wij allen de pap van hetzelfde ruisende
koren, hetzelfde grondigste land, het zout
van de eendere leigrijze zee. Kregen wij
tot op mondhoogte geheven de lepels
en gaven wij mee.

Zo leerden wij u spreken.

De luchten hingen laag en nog lager
hingen de mensen in hun doorweekte vel
— en hangen nog, een ingelepeld dromen van een
altijd eender lot, een zak vol pek of veren.

Erbarm u onzer toch.

Er is te veel gegeten. Er is te weinig
dat daarbuiten rest. Er is ondeelbaar heden
in het zwarte bloed dat aan ons trekt.

Leer ons dat wij u zwijgen.

Marc Reugebrink

EUROPADROOM

Het is verboden land, omdijkt met vrees.
We komen in de schemer aan, als afgedrevenen,
Niemand wacht ons op.
We slapen op de wal,
Laten brood en laarzen achter,
Verliezen onze naam.
Die lange nacht dromen we
Van iemands hand die koorts koelt of die wurgt.
Morgen – met de jonge kraaien,
Morgen – naakter dan de eerste mens,
Morgen zetten we de angst tussen haken.
We zullen smeken, maar het is te laat.
We zullen lopen op verboden wegen
Door de brandlucht en de nevel
Naar het plankenhuis vol bokkenvlees en zuurdeeg.
We zullen waken bij de muur vol
Kogelgaten van de laatste oorlog,
Bij het raam waarachter iemand zwaait

Met de besterde Europese vlag,
Of met een geladen buks.

Johan de Boose

Hoi polloi,

Waarschijnlijk komt het nooit echt goed
Maar erger kan het vast
Verlies dus niet uw hoofd en moed
Bezorg uzelf geen last.

Wanneer u straks achter 't gordijn
De potloodstomp laat gelden
Weersta dan dapper het venijn
De wereld vraagt om helden.

Annelies Verbeke

aan de vaststelling van de landmeter
valt niet te tornen
het wereldleed wordt opgedeeld
het slot blijft in nacht en nevel
gehuld en de sleutel loopt
olympisch door gemeenten
vandaag knijpt hij een oogje dicht
inschatten van het bovenste belang
de veiligheidshelm klemt
en het geel staat hem
altijd tegen

Peter Terrin

Bij het opruimen van een lade vind ik tot mijn verrassing een exemplaar terug van het boekje *De Geschiedenis van België* door Julien Waterschoot (Lier, derde uitgave, 1890) dat mijn vader en zijn hele generatie en allicht de generatie na hem op de basisschool hebben gebruikt. Ik schrijf er een stukje uit over, vervuld van woede om wat het onderwijs die onkreukbare man, en mijn ooms en al die andere mensen in die tijd heeft aangedaan. Om de perverse leugens waarmee die jonge hoofden werden volgepropt, de dagelijkse hersenspoelingen die ze hebben ondergaan. Zij gingen maar tot hun veertiende naar school, en de ideologische wierook die ze daar hebben ingeademd, die beate blik naar boven en de onderdanigheid die ze ingeprent hebben gekregen, het smoren van ook maar de geringste zweem van twijfel, het verbieden van de waarheid, moet hen voor hun hele verdere leven hebben getekend.

‘Leopold II had door grondige studiën en talrijke reizen zich vroegtijdig tot regeeren bekwaamd. (...) Intusschen groeide zijne zucht naar volksbeschaving aan. Op Afrika hield

hij steeds het oog gevestigd. Daar wilde hij de woeste volksstammen hunne zelfheid leeren beseffen, en de weldaden eener welingerichte samenleving doen genieten. (...) Thans belooft de beschaving in Afrika, ook de heerlijkste toekomst: de inboorlingen beginnen zich aldaar naar onze bevelen te schikken; de talrijke handelsstatiën, met de noodige ijzerwegen zijn reeds aangelegd, zoodat wij een nieuwen uitvoer voor onze nijverheidsproducten tellen en onzen min bevoorrechten evenmensch uit de slavernij verlossen.'

En hoe zit het tegenwoordig met het geschiedenisonderwijs? Is het uitgegroeid tot een kritisch venster op de onvoorstelbare schanddaden die de voorbije eeuwen hebben geteisterd? Neen, men heeft de geschiedenis op school nagenoeg afgeschaft. Niet achteromzien, blind voor je uitkijken, is de leus.

Paul de Wispelaere

Wat is een leefbaar Vlaanderen?

Een land dat zich niet opsluit in angst voor een onvermijdelijke internationale toekomst; een land dat zich verzet tegen haat, racisme, kleinzerigheid, verzuring. Een land dat zich niet kleiner, maar groter maakt. In die zin zijn **alle** democraten voor een leefbaar Vlaanderen, waarin geen apartheid wordt gepredikt, geen onderhuids geweld wordt aangestookt via fraaie leuzen, waarin aan eerlijke politiek wordt gedaan en niet aan het bedotten van de bevolking met valse cijfers, verdraaiingen en opruiende taal. Een leefbaar Vlaanderen kan alleen bestaan als aan de bekrompenheid een halt wordt toegeroepen. Dat is het belangrijkste mandaat van de kiezer op 8 oktober: de vrijwaring van de democratische werking van dit land, maar dan niet via het aan de macht helpen van anti-democratische partijen die zich als een wolf in schapenvacht gedragen; dat zou Vlaanderen definitief zijn plek ontnemen in de 'vaart der volkeren' die nu van Europa wordt verwacht. Het is aan elke kiezer om met zijn stem duidelijk te maken dat Vlaanderen niet aan de extremisten is, maar aan alle ruimdenkende burgers van dit land, oude én nieuwe.

Stefan Hertmans

Omdat er in deze stad nog niemand was die tegelijk Paul heette, nooit enig ondergoed droeg, een gesteriliseerde tijgerkat hield, bij voorkeur in de onmiddellijke nabijheid van jonge mannen sliep en altijd al zijn ramen openliet, gebeurde het dat betreffende Paul op zekere dag een kleine tijgerkat in huis nam. Hij liet haar opereren, legde het diezelfde middag nog aan met allerlei vreemde kerels, vernietigde zijn allerlaatste lingerset en liet iedere dag en nacht alles vrolijk op een kier. Voor het slapengaan stond hij nog met nieuwe vodden van gordijnen en jaloezieën de sporen van wind en regen uit te wissen. Zo kon het opnieuw beginnen. Aldus leek zijn voortbestaan in de nieuwe stad hem reeds voldoende legitiem. Men combinere wat losse contingenties en cultivere het verschil. *Honni soit qui mal y pense*, en het licht naast hun lakens werd pas gedoofd wanneer hij 's ochtends terug de deur uitging.

Piet Joostens

DE TEGENSTEM

Er mankeert wat in onze democratie. We hebben geen tegenstem.
We zouden allemaal een plusstem én een minstem moeten hebben.

Al die mensen die eigenlijk willen tegenstemmen maar het nu niet kunnen, hoeven dan niet langer op de verkeerde partij te stemmen. De verkeerde partij zou kleiner zijn.

Al die mensen die tegen de verkeerde partij zijn, kunnen er hun minstem aan geven. De verkeerde partij zou verdwenen zijn.

Mijn minstem gaat alvast naar de verkeerde partij.
En mijn plusstem gaat naar de partij die de minstem op haar programma zet.
Ik ben er redelijk zeker van dat de verkeerde partij dat niet gaat doen.

Erik Vlamincx

Beste burgers,

George Bernard Shaw zei ooit: 'Democratie is een middel om ervoor te zorgen dat we niet beter worden bestuurd dan we verdienen.'

Ik kan zelf niets wijzers verzinnen.

Vriendelijke groet, meilleures salutations, mit freundlichem Gruß,

Guido van Heulendonk

De geschiedenis leert ons dat de geschiedenis ons niets leert, zei Hegel in een van zijn zeldzame geestigheden. Ik word er niet vrolijk van. Onze wereld wordt met de dag grimmiger. We zitten als ratten in de val op een opwarmende planeet, nu al met zo'n zes en half miljard, tegen 2050 met zo'n tien miljard. De klimaatsverandering maakt hele delen van het zuiden nagenoeg onbewoonbaar. Dan is er het neoliberalisme dat de staten van de tweede en vierde wereld, vooral via IMF en Wereldbank, vakkundig heeft ontmanteld door opgelegde privatiseringen en 'saneringen'. Die drie feiten samen maken dat mensen *en masse* migreren naar "het Noorden" of "het Westen". Het meest allegorische nieuwsfeit van deze zomer: in Afrika staan honderdduizend mensen te popelen om de oversteek te wagen naar de Canarische Eilanden, en dus naar Europa. Ook de 'nieuwe Belgen', de 'allochtonen van hier' worden talrijker en zichtbaarder. Dus we krijgen last van afweerreacties. Alle migratiestromen uit de geschiedenis hebben tot fricties geleid, tot racisme en xenofobie. Voeg daar nog de niets ontziende oorlogslogica van de Amerikaanse regering en haar bondgenoten aan toe - oorlogen die zo schandelijk zijn dat ze de Islam verder radicaliseren - en je krijgt een bijzonder sinister wereldbeeld. Onze tijd is een tijd zonder toekomstmuziek. De meeste mensen kijken liever de andere kant op en de politici doen gretig aan struisvogelpolitiek. Ook op de kleinste schaal voelen mensen zich vervreemd: hun straat, hun buurt van weleer is veranderd. Ik denk dat we die vervreemding moeten kunnen uiten, maar ook moeten inzien dat er geen weg terug is naar de - meestal fel bijgekleurde - 'goede oude tijd', het idyllische dorps- of buurtleven van weleer. Moderniteit is vervreemding en dat sinds de industriële

revolutie. Alleen door erover te reflecteren, kunnen we haar te boven komen. Laten we dus vooral geen taboe maken van dat gevoel van vervreemding onder de zachte dictatuur van de politieke correctheid. Maar: Extreemrechts is geen oplossing. Het is een remedie die er geen is en die daarenboven veel erger is dan de kwaal. Laat ons in godsnaam bewijzen dat Hegel voor een keer ongelijk heeft. Laten we bewijzen dat de geschiedenis ons *wel* iets heeft geleerd.

Lieven De Cauter

Spreek, Vlaanderen, spreek,
verhef al je stemmen,
laat met elk woord, als in oude sprookjes,
diamanten en parels rollen uit je monden.
Behang met edelstenen de mankepoten,
behang de zigeuners met je kleinodiën
en behang met briljanten
het meisje met lappen op haar hoofd.
Spreek, Vlaanderen, spreek,
dit is de plaats, dit zijn de dagen,
de dagen van droogte en dorstige vragen,
laat al je stemmen galmen tot de horizon,
laat iedere stem baden in
de schroeiende genade van
de democratische zon.

Geert van Istendael

Een reiziger spreekt aldus tot u: “Veel lui en volkeren heb ik gezien, hun kwaliteiten en hun gebreken, en nooit heb ik gedacht dat het ene volk beter dan het andere was. Ik hoop dat zo te houden, terwijl als sluipend gif de bekrompenheid groeit in de rijke steden van de Lage Landen. Dat stel ik vast en het doet me pijn, als reiziger, want ideeën kan men bestrijden en godsdiensten terugwijzen en hen door middel van wetten en controle verplicht tot hun humane kant herleiden. Bekrompenheid is echter moeilijker aan te pakken. Begrijp me goed, zo spreekt een reizigersziel. Met aandrang vraag ik u haar niet onnodig te bespotten of te vertrappelen, want zij hunkert naar vrijheid en huist in nomadenvoeten. Zo schept ze begeerte en verscheidenheid en is ze niet te kooien. Migreren doet zij thuis en elders, tussen de volkeren van deze wereld, alle volkeren, hier zowel als ginder.”

Kris Peeraer

BERICHT VAN EEN AFATICUS

Kan wie al maandenlang niets
kon denken en schrijven dan
'dood', 'ze is dood', pleiten
tegen racisme, extremisme,
tegen zinloos geweld?

Het kan. Want dat zijn alle ook
 mombakkesen van de dood.
 De dood lelijk, smerig, gemeen.
 Neen. De dood banaal maar ook
 proteïsch: de dood die zich
 sinds altijd al vermomt als mens
 tegen de medemens. Ondanks
 het protest van velen die vragen
 elkaar te verdragen, wensen,
 willen, maken mensen
 medemensen 'dood'.
 Direct of slinks. Zij hebben
 domweg gekozen tegen het leven
 omdat zij door de dood voor daden
 van dood gekozen zijn.

Ik die maandenlang al afatisch
 woon in en met de dood probeer
 zijn vele maskers af te rukken
 en koester de hoop dat de 'bevolking'
 mijn gestameld protest behartigt.

Willy Spillebeen

Ik stop mijn ogen in mijn zak. Genoeg gezien.
 Ik trek een zak over mijn kop. Genoeg gezaagd. Genoeg.
 OEF.
 OEF. het is zo heet hier, in die zak.
 OEF. Maar goed, ik ben veilig.
 OEF.
 OEF.
 Help! Lucht! Red mij!
 Ik wist het, ik wist het, dat ik gekidnapt ging worden.
 Het is te laat. Laat mij maar stikken, ja.
 Waarom wordt mij het leven onmogelijk gemaakt? Waarom?

Ik versta u niet goed, met die zak over mijn kop. Waarom? Ah, daarom. Ah ja.
 OEF.
 OEF. Lucht! Ah ik versta het, ik mag niet meer ademen

In mijn eigen land en taal. Ik leg mijn oor tegen de grond. Ik hoor het toch met mijn eigen oren:

daar trappelen barbaren
 het hele land plat als een kak. Doe maar.

Ik heb niets tegen barbaren maar mag ik twee seconden praten? Het is toch waar. Wat maar?
 Mij niet verstaan?
 Als ik nu een zak wil dragen.
 Altijd uw maar. Uw maar als een koude vork
 over mijn billen. (OEF). Uw maar

al bijna even erg
als zaad van haat
dat van het ene lichaam
In het andere schiet.

Saskia De Coster

KASSAKAPITALISME

Tot onthoofding biedt de tekst
een lok, een kopje koffie,
verleest het haar tot in het stro,
valt door de mond:

                  kniel maar,
slurp nog even, leg je hoofdje
op het blok en rol
tot voor de voeten van
                                  het grauw.

Bloeddorstig werkt de dageraad,
een kapster in de nacht, in neon
ingepakt staat alleman te koop:
de massa rinkelt en verleert.

Bart Vonck

Laat ons kiezen voor een nieuwe tuin, een bomenakker die van ons is, een fris en oorspronkelijk speelveld voor de aardbewoner van goede wil, een teenland dat geen half oor leent aan de poreuze leugen en glamour van de donkerbruine regel. Koesteren wij onze gedroomde tuin, koesteren wij deze nieuwbakken plantage, zodat de rede en het oprecht gevoel de oerjank doet verjammeren omtrent de huid vol stommiteiten van de schare makelaars in mazout en bloed, onbespoten kloten allen.

Koesteren wij onze hof. Laat ons wieden, roffelen en schoffelen de perken van onze nieuwverworven eigendom, waarin wij waakvlammen blijven, tongetjes van vuur in laai, glanzige werktuigen die fast en furieus naar u komen walsen. Naar u, eminente luizen op laarzentocht in de brisantgangen van uwe goedgevulde rioolkokers.

Wee u, kruisvaarders, gij die preekt in een verdorven harnas onder sletige vlaggen en banieren. Wee u, gekreukte bewakers van het onronde, grauwelijk besmeurde ammelaken. Wee u, maaistekige vodden vol stront en beulingen, gij die Die Kunst zu Leben in een schoofzak naar de sterfput van uw verloren gelegd walhalla hebt gesleept. Wee u en weest vervloekt, sterf de vuurdood, hoeders van een onelegant patrimonium, brandt leeg, want wij zijn aan het arriveren, wij komen al ter hoogte van uw wel degelijk doorzichtige vermomming. Daar likken wij reeds onuitblusbaar de voze kern van uw zelfgenoegzaamheid, de etterende put van uw soezurig, comfortabel, ergerlijk diffuus geweten.

Pjeroo Roobjee

Voor het raam hangt een weekvoorraad katoenen vleermuizen te wiegen in de wind. Ik verberg me achter het scherm, de woorden haperen in mijn vingers als blikjes frisdrank in een automaat. Mezelf schoppend en schuddend wil ik afdruipten, schuilen tussen de vleermuizen aan het rek. De bevolking jaagt me angst aan. Ik verkies het e-mailverkeer boven dat op de steenweg op Ninove. Omdat een onbenullig woord als 'steenweg' mij al nerveus maakt, speelt mijn verhaal zich hier af, in deze woonkamer met keuken en droogrek. Vooral dat laatste is een rustig, huiselijk woord, dat mij voor ogen zweeft als een glasgordijn. Ontstemd slenterde Henri Bénard de woonkamer binnen. Ik leidde hem rond in de open keuken, toonde hem het elektrische vuur en de fraaie collectie potten en pannen. De wetenschapper kneep zijn wimpers tot een pincet en plukte een haar uit het afdruiprek. 'In Praag', siste hij, 'wierpen Hussieten de notabelen uit het raam van het stadhuis, waar ze als brochettes op speren werden opgevangen. Dat is de waarheid van uw betoog.' Klappend in de handen maande ik hem aan tot spoed. 'In het boek staat dat u een fijn laagje olie gelijkmatig moet opwarmen in een platte pan. De olie onderaan stijgt naar het oppervlak.' Hij luisterde niet, hij wist het. 'In een kerk luisterde ik naar het Requiem van Mozart. De gelovigen die de kerk hadden gebouwd, waren dan al eeuwen uit Praag verdreven.' 'Als u de druk langzaam opvoert, breekt het oppervlak en ontstaan twee parallelle stromen in de olie. De breuk wordt nooit meer platgestreken.'

Kan er nog op dit niveau gesproken worden? Of zijn er enkel ingebedde, elkaar uitsluitende verhalen?

Sven Vitse

Laat de angst niet regeren!

Monika van Paemel

"Goede vrienden en anderen, we zijn zo ver. Geen mens die nog gestopt moet worden in een kot, de stempelinkt voor de voorhoofden is op. Er zijn geen negers en geen veel te groot genomen gemene delers meer."

Schreef ik op een vel papier dat hier weken op mijn tafel lag te verbleken in de zon. En daarna heb ik gedacht: gij onnozel stukske schrijver, is het zo dat ge de mensen vanaf nu zonder mes een stadsbus gaat laten opkruipen? Is het zo dat ge ze gaat leren lachen, goedendag te zeggen, de deur voor elkaar open te houden? Morgen komt er één op mij afgestapt en die zegt: gij hebt gemakkelijk spreken, gij moet niet in zo'n klein appartementje wonen. En ik kan dan wel zeggen, ja maar, er zijn partijen die iets willen doen aan dat klein appartementje van u, maar dat wil die mens natuurlijk niet horen. En ook mijn vrouw moet lachen, 'O gij karamellendichter, gij kunt met die tekst van u misschien het Gouden Leeslint van Montreux winnen maar mensen bekeren gaat ge daarmee toch niet doen'. Ik krijg dan een podium, en ik mag de bevolking een week voor de verkiezingen in twintig lijnen toespreken in de hoop daarmee de stank te kunnen keren. En ik kan het niet. Het is alsof ik zo'n one-liner moet verzinnen die vroeger zou zijn terechtgekomen op de bierkaartjes van een witbier, of op de binnenkant van een boekje sigarettenblaadjes. Slogans, jongen. Knap geschreven slogans. Gij moet dat toch kunnen, na al die schone dingetjes die gij ons al te lezen hebt gegeven? Ik

heb het van de week nog ergens gezegd: het wordt moeilijk om nog in de literatuur te geloven, aangezien ik steeds minder in de lezer geloof. 'Je moet in de taal van de mensen spreken', zei Socrates, 'dan word je begrepen'. En Socrates werd tot zelfmoord gedwongen zonder te zijn begrepen. Wat moet je nog gaan vertellen wat men niet wil verstaan? Je moet liegen tegen de mensen, denken ze ter rechter zijde, dan word je begrepen. En als ik zie in welke bochten ik mij moet wringen om begrepen te worden, dan zinkt de moed mij in de schoenen. Hoe hard kun je stampen met schoenen waarin moed gezonken is? Het was trouwens niet waar, de stempelinkt is bijlange nog niet op. Men wil hier op iedereen stempeltjes kunnen blijven zetten, elkeen moet in een kotje kunnen worden gestopt, want dat slacht sneller af. I had maar a dream en zo.

Dimitri Verhulst

jij kan het. jij alleen. jij alleen zit nu te lezen

ik heb jou nodig om mijn spel te spelen
kom erbij
het wordt gezellig

gegarandeerde prijzen

zoek de verschillen
weet jij waar de verschillen zitten?
natuurlijk kan jij die verschillen vinden

het lijkt of iedereen slaapt
dat kan toch niet?
zo stil

kan jij nog aandachtig lezen midden in de nacht?

de tijd is aan het dringen
die verschillen moeten nu toch duidelijk zijn geworden
wie is die frisse kop die nog wakker is, die het verschil nog ziet?

zie je iets en ga je er iets mee doen?
want zien alleen is niet voldoende

we spelen met een directe lijn

Saddie Choua

“Gisteren was ‘t grote bijeenkomst in café DE RUNE
van alle zwartzakken thopen. Al dat grote muil heeft bijéén.
Marnixske was dus present. ‘t Was daar enorme ambiance.
Den enen tournée na den andere. Zuipen. Roepen.
Mijn schone broer, we kennen hem,
als hij zich ieveranst in lanceert,

meedoen vaneigen, à volonté.
 Hoe later op den avond, hoe schoner dat 't werd.
 De slogans kwamen boven.
 TURKEN BUITEN. EIGEN VOLK EERST. GROTE KUIS.
 En heel de santeboetiek.
 Mijn broer die niet wil onder doen voor die mannen,
 hij staat op een tafel, gereed voor ne speech af te steken.
 Hij ging ook nekeer zijn gedacht zeggen
 om te tonen dat hij 't hart op de juiste plaats had.
 Steekt er daar enen zijnen arm omhoog.
 Alleman zijnen arm omhoog. Heel 't café.
 Mijn broer op die tafel, wat kan thij doen?
 Ge weet in DE RUNE, dat plafond is niet zo hoog,
 en er hangen daar van die grote eiken karrewielen met smeedwerk,
 we kennen het temperament van mijn broer.
 Hij met volle geweld - RANG - zijnen arm tegen zo ne luster.
 Diene luster zwiert weer - KADJOEF - tegen zijn hoofd.
 BADAM - stuikt hij van die tafel met zijn muil tegen de grond.”

Arne Sierens / Compagnie Cecilia

POLITIEK IS LIEFDE

We twijfelen aan de politiek
 nu ze strompelt door
 de steden, om zonder
 bravoure plat te vallen
 op de stoep

we zien bevroren lucht
 donkere modekleuren
 zoeken naar een
 zwijgzaam hart, dat in
 de kaalslag roept

politiek is liefde
 dat zou ik graag geloven
 alleen zit die goed verstopt
 en moet je ervoor
 kiezen.

Jef Aerts

HOE HET KOMT DAT WIJ NIET GELIEFD ZIJN
HOEWEL WIJ DAAR VEEL AANLEG TOE HADDEN

Het heeft met politiek te maken,
met politiek en ook met poëzie.
En met een uilenbril, een tropenhelm,
een ruitjesjas en baggerlaarzen.
Met iets wat fabelachtig vloekt.
En meestal is er ergens iemand
die daardoor niet meer van ons houdt
en dat aan iedereen vertelt.

Het komt gewoonlijk op minuten aan
en niet op maanden of op jaren.
Precies halftien, een vrijdagochtend,
de koffie op, de radio af, de krant net uit.
En iemand komt op het idee
vandaag eens lekker niet van ons te houden.

Het moest er vroeg of laat van komen
dat iemand, binnen de minuut,
verkoos ons niet meer lief te hebben.
Maar diende dat wel doorverteld?
Wij hadden zoveel aanleg om geliefd te zijn.

Met politiek heeft het te maken,
met politiek en ook met poëzie.
En heel misschien met algebra.
Het is volkomen onaanvaardbaar
dat nu de hele wereld weet
dat iemand niet meer van ons houdt.
Dat iemand zozeer niet meer van ons houdt
dat niemand ooit nog van ons houden zal.

Luuk Gruwez

VANDAAG NOG

aan een tak van een boom
hing een meisje van de stad
ze leek gelukkig en stak haar
tong uit naar iedereen
met het sap van aronskelken
en distels had ze een muis in
een eekhoorn veranderd
hetgeen nu toch niet zo erg was
doch met die eekhoorn
had men haar ontdekt in een park
terwijl ze hem over de rug streelde
en nog ergens anders doch niemand
had dat gezien

er was wel een vaag vermoeden
intussen werd besloten na een lange
raadpleging vandaag nog het meisje
naar een andere wereld te helpen

Frank De Crits

Bezie de rode wolf:

stamvader of een
bastaard, vlinderend
met coyotes?

De puzzel van zijn wezen
legden peuteraars in DNA,
voyeurs van wolfgedrag en
intimi van botten, schedels,
ruggen, pelstextuur en ogen.

De rosse (scheen het) schoot
in buurmans bos, lukraak.

De stoel! Vergas hem! Hier die spuit!
huilden de Boerenbond Wyoming
de Ontario Sportjacht Vriendenclub
het Schapenhouders Blok van Duluth, Minn.
van wie het bestaan gelijk een zwerk
met zin doorschoten werd.

Maar dan
met andere woorden later en bij anderen
had onze Rooie plots de oudste adelbrieven:
wie weet was hij de eerste
Wolf-Amerikaan.
Zo werd het fijn
om met een rode wolf gezien te zijn.

Inmiddels schijnt het nu
met de mesquite, gomboom, balsemden
die vlinders met hun zwaluwstaart
niet allemaal je dat te zijn.

Erik Spinoy

toen willy stierf
getracht de hond van willy uit te leggen
wat er gaande was.

wispelturige reacties.
 desinteresse (vaak); uitzinnige woede (soms);
 weigering om de neus
 in de lucht te steken en wat dan ook te ruiken (onophoudelijk).
 onrustwekkende sprongen.

hem bij de kop vastgepakt, in de ogen gezien
 en alle woorden herhaald,
 ik benadruk,
 alle woorden herhaald die nodig waren voor een goed begrip.
 de ogen glommen, zuiver donkerbruin.
 we zouden kunnen zeggen:
 hier luistert de ziel van het dier.

zeker wisten we het niet.
 omdat de tijden waren veranderd
 en ook het laatste waarin we als volbloed idioten
 hadden geloofd
 van het ene uur op het andere in rook verdwijnen kon,
 zomaar nergens heen.

Bart Meuleman

Kapers op de kust? Maak van uw hart geen fort –

Het Kapernest: we zijn een schrijversduo en hebben steeds in 't Stad gewoond en voelen op die manier haar hartslag. In Borgerhout hadden we een (blanke) agressieve jongeling als bovenbuur. In Deurne woonde er een losgeslagen (blanke) junkie boven ons hoofd. Die werd afgelost door een (zwarte) asielzoeker die psychotisch werd omdat hij na vijf jaar toch werd uitgewezen. De man had twee schattige dochters die perfect Nederlands spraken en hier goed ingeburgerd waren. Nu wonen we in Berchem. Vorige week hadden we last van enkele Marokkaanse jongens die 's nachts tegen de voordeur beukten. Dus ja: er *zijn* problemen. Maar evengoed zien we zure mensen 'van bij ons' die mekaar in de supermarkt met hun karretjes op de hielen rijden. Die anderen afbekken bij de minste 'afwijking' of venijnig sakkeren. Wees gerust, onze tanden knarsen ook wel eens – we zijn niet heilig – maar telkens als er problemen waren, zijn we met de burens gaan praten en hebben we getracht mee een buurtnetwerkje op te bouwen. Tot dusver hebben we bij overlast de politie niet moeten bellen en hebben we samen oplossingen gevonden (afkloppen). De uitbaters van de Turkse frituur, de Pakistaanse nachtwinkel, de Vlaamse snackbar, de Marokkaanse frituur, de Vlaamse nachtkroeg en wij: we zitten samen in hetzelfde schuitje. Plus: hier geen ellende zoals in de Gazastrook of onze vroegere kolonie. Plus: enkele losgeslagen jongeren zijn nog geen bevolkingsgroep. Zolang er in deze tijden van polarisatie een keuze is, kiezen wij voor een zo positief mogelijke denkpiste – ondanks alles. Doe mee, trap niet in de val van het Eigen Belang. Voor ons geen 'meer blauw op straat'. Het leven is trouwens onveilig. Een hechter buurtleven, de wimpels bont en blauw, dansfeesten op straat, ook in de vergeten wijken. Neen aan die neerwaartse spiraal. Enteren die zwarte gaten!

Peter Holvoet-Hanssen & Noëlla Elpers

Soyons bilingues, soyons heureux

"L'idée de m'adresser à "la population" et non à quelques lecteurs me terrifie un peu. En plus, je n'aime ni prêcher, ni dire aux gens comment ils sont censés agir. Après les dernières élections, j'ai vu le professeur Vermeersch tonitruant à la télévision : "Les personnes qui ont voté pour le Vlaams Belang devraient avoir honte." Et bien, de telles exclamations ne me semblent pas aider la cause de la tolérance, je me souviens avoir pensé: si j'étais un électeur indécis, l'arrogance bien-pensante de ce monsieur me pousserait à voter Vlaams Belang, simplement pour lui faire un petit pied de nez. Non, il me faudra trouver le ton juste pour écrire quelque chose de léger, d'honnête, de charmant et de frappant."

Leen Huet

Hier staan ze, zij aan zij,
zo mager, maar zo grenzeloos
en saamenhorig:
de dichters van de hele wereld,
gedragen door een Vlaamse boekenplank,
kameelbruin als de steppe.

Wat is er aan de hand?
Wat moet ik in een onverdraagzaam land
verveeld door de geur van knoflook en spar:
"Steek de boeken in de fik!"
"Schaf de dichters af!"

Ik schrijf zo moeilijk die brief
naar het starre geweten.
Maar kom je haar tegen,
zeg haar alvast:
O Dinska Bronska,
we houden van je, blijf.

Ivo van Strijtem

Ik ben voor iedereen die tegen is.
Ik ben tegen iedereen die voor is.
Ik ben tegen iedereen die niet tegen is.
Ik ben voor iedereen die niet voor is.
Ik ben tegen iedereen die tegen is.
Ik ben voor iedereen die voor is.
Ik ben niet tegen iedereen die voor is.
Ik ben niet voor iedereen die tegen is.
Ik ben niet tegen iedereen die tegen is.

Ik ben niet voor iedereen die voor is.
 Ik ben niet tegen iedereen die niet tegen is.
 Ik ben niet voor iedereen die niet voor is.

En zo kan ik nog wel even doorgaan, maar dat wil ik niet.
 Ik zeg liever:

Ik ben voor iedereen die tegen racisme is.
 Ik ben tegen iedereen die voor uitsluiting is.
 Ik ben tegen iedereen die niet tegen extremisme is.
 Enzovoort.

En ik ben vierkant tegen extreem rechts.
 En ik ben vierkant voor 0110.

Jan Simoen

OPENING

Met zijn rouwrand tast de stad, raakt het grijzende
 water en strijkt ons, de wandelenden, een glad pak
 in ijssalons. Bloed flaneert door onze ingewanden
 en maakt van spoorarmen, stationsmond een vruchtbegin.

Maar vandaag echoot de echo, broedt donker een dier
 dat wacht op de eerste beet. Hoopt dat zij het gif
 niet smaakt in room en boter. Kloppend meldt zich
 het begin. Alles blank. Beween dan de eerste wee,

blaf het dier de adem af. En breng haar op de been.
 Schenk haar ogenthee, kleur haar met een taal die jij
 niet begrijpt. Zij blijft in de stad en steeds is de plek
 die verminkt. Nevel komt hoogbouw om opheldering

vragen. Maar de ochtend is een deur.
 En de stad een klink.

Paul Demets

[físicamente el calor es la transferencia de energía entre dos cuerpos]

Toen meneer B de kussen die men elkaar in deze streek bij welbepaalde gelegenheden
 pleegde te overhandigen wilde overbrengen, stuitte hij op de onwrikbare gewrichtsstructuur

van de heer A. Hoezeer meneer B ook trachtte om via behendige bewegingen voorbij de gestrekte handdruk van de heer A te komen, hij hing als een vis aan de hengel van diens ellepijp en zoog met tot kussen reeds bewogen lippen slechts de kilte tussen beider kinnen in.

Eva Cox

STOELENDANS

Het leven zoals het is en was, in Antwerpen. Ik zit in de wachtkamer van de CM, waarvan de C staat voor Christelijke, jawel! Twaalf stoelen in een kring, twee lege. Een heer van stand komt binnen, kijkt rond, en verkondigt met luide stem dat hij daar zeker niet gaat zitten, naast de uitbundig geklede Afrikaanse. Zij daar, ja! Hij knijpt met twee vingers zijn neus dicht en rolt met zijn ogen. Naast mij wil hij wel. Maar ik niet naast hem. Ik sta op en neem plaats op de lege stoel naast de donkere vrouw. Ze ruikt naar Patchouli en zegt 'merci madame'. De loser in maatpak steekt zijn middelvinger naar me op.

Niemand zegt een woord. Niemand schreeuwt publiekelijk zijn plaastvervangende schaamte uit. Tolerantie? Maar dan wel van het verkeerde soort.

Tientallen van deze onopgemerkte incidenten later wordt het kwaad in hoofdletters geschreven en krijgt het een naam. Veel namen. Ik wens ze hier niet uit te spreken. Ik zwijg ze dood.

De slachtoffers wonen om onze hoek. Ze sterven in stations en op straat. Ze zitten te lezen op een bank. Joe. Luna. Oulemata. Songul. En vele anderen. Ze zijn jong. Heel jong. Blank. Licht- of donkerbruin. Onschuldig. En zo verschrikkelijk dichtbij.

In hun naam en die van hun geliefden, in naam van mijn bruine dochter en mijn blanke zonen, in naam van mijn getinte én bleke kleinkinderen, in uw en mijn naam zou ik willen vragen om racisme, intolerantie en geweld (dat altijd en per definitie zinloos is) uit uw leven te bannen, in welke minimale vorm dan ook. Vanaf nu.

Laten we elkaar op zijn minst verdragen, elkaar loslaten en elkaar af en toe stevig vasthouden. Laten we elkaar met vriendelijkheid en zachtheid bejegenen. Laten we de liefde niet beletten te stromen. We verdienen het. Allemaal!

Diane Broeckhoven

HET BERICHT

Ik spreek u aan wie u bent met een bericht
u leest mijn bericht
ziet u, hoort u
u denkt af en toe na.

U hebt een auto of een fiets
u bent waarschijnlijk gelukkig, hoewel u weet
dat het leven niet alleen feest en rozen is
u denkt af en toe na.

U kijkt naar voetbal, tennis, Ter Zake of Thuis
u denkt af en toe na
u laat u zomaar niet meeslepen

u vindt kindersterfte een schande
 u stemt rood of blauw of oranje of desnoods groen
 u gelooft omdat u hoopt/beseft dat anderen
 zoals u af en toe nadenken.

U bent verliefd of verliefd geweest
 u beweert niet dat het u koud laat
 u vindt dat Kim en Justine dat goed doen
 u leert een taal in avondschool
 u geeft om authenticiteit
 u houdt niet van hondenpoep of wildplassers
 dan bent u mijn doelgroep
 u noemt uzelf verdraagzaam
 u pensioenspaart
 u denkt af en toe na.

U droomt ervan op reis te gaan
 u volgt de wereld
 u denkt af en toe na
 u zou wel bloed geven denkt u
 u leest een goed boek, vooral tijdens de vakantie
 u vindt dat er veel nonsens in deze wereld is maar
 u bent realistisch
 wat gebeurd is vindt u jammer.

U denkt af en toe na.

U houdt van zon
 u beseft dat u een aap bent
 u beseft dat u steeds ouder wordt
 u mag er niet aan denken, aan boerka en clitoridectomie
 u wordt misschien kaal (of uw echtgenoot, of uw vader)
 u beseft dat domheid niet tegen te houden is
 zoals de winter niet tegen te houden is
 en toch tegen gehouden moet worden
 u denkt af en toe na.

Er is niet veel dat ik u wens te berichten
 want u moet mij en ik u met rust laten
 maar eerst denken we af en toe na
 humor vindt u belangrijk (ik ook, hoor)
 uw familie ligt u na aan het hart
 u vindt dat veggie moet kunnen
 u denkt af en toe na.

U beseft dat de Holocaust verschrikkelijk en ongezien en uniek was tegelijkertijd
 vindt u dat Israël zijn boekje te buiten gaat en u denkt
 u denkt dus dat ze blij geven van arrogantie
 het conflict is natuurlijk complex
 dat laat u niet koud u denkt na
 u kunt een glas appreciëren
 u vindt dat seks te sterk gecommmercialiseerd wordt
 u weet niet goed wat u van nucleaire energie moet denken
 u denkt af en toe na.

U hebt een aantal fouten gemaakt zeker
 dat geeft u toe
 u bent bang voor ziekte (kanker)
 u vindt doping een probleem
 u vloekt soms godverdomme nog aan toe
 houdt u een dagboek bij?
 schrijft u gedichten?
 chat u?
 wat vindt u ervan?
 denkt u af en toe na?

U zou nooit willen dat uw kinderen aan de drugs geraken
 u vindt uzelf een gewone, maar toch bijzondere man/vrouw
 indien u een partner hebt, vindt u uw partner een gewone maar toch bijzondere man/vrouw
 u beseft dat dat het leven is
 u vindt dat iedereen rechten en plichten heeft.

U merkt dat er veel lelijke nieuwbouw is
 u vindt dat we met de natuur niet voorzichtig genoeg zijn
 u zingt
 u gelooft dat u voor belangrijke echt belangrijke beslissingen
 alleen staat
 u gelooft in veiligheid
 u opent uw hart
 freedom of speech vindt u een wraakroepende reclameslogan (hebt u daar al over nagedacht?)
 u denkt af en toe na.

U denkt af en toe na
 en toch denkt u af en toe na
 u denkt af en toe toch na denkt u
 terwijl u af en toe nadenkt. Toch?

Jeroen Theunissen

ALGEMENE MOBILISATIE

Geef ten laatste maandag al uw namen af
 bij de ambtenaar der ongeboorten.

Vergeet uw koosnaam niet, noch de naam
 waarmee men u bespote.

Meld de namen van uw zonen. De namen
 op uw vaders graf. De namen die uw moeder

gaf aan dingen die niet werkten.

Tel de namen van de dagen, de namen
 die in lagen de vergane mantels maken

van de doden slapend in uw vel.

Vergeet de namen niet voor morgen,
schrijf ze over en verbrand ze. Tel de namen

die nog resten op uw vingers,
tel uw vingers af.

De naam van God, de naam die het lot
u verschaft. De naam van de hel

en van de hemel. De naam van uw armen.
Neus lippen buikvlies pancreas.

Sta al uw namen af.
Wacht dan, uitgeteld.

U krijgt van ons wat wisselgeld
en passend schoeisel.

Erwin Mortier

BERICHT AAN DE BEVOLKING

Voor wie zichzelf met vragen kwelt:
Elk antwoord is een wanwoord
Elke vrouw is ongesteld
Elke man een man overboord

Voor wie problemen kent of ziet:
Het leven is problematisch
Mensen, werk, relaties
Bestaan zonder problemen niet

Voor wie oplossingen wenst te horen:
Luister maar, er zijn er geen
Voor wie het de strot uitkomt, of zijn oren:
Het spijt mij, u bent niet alleen

Christophe Vekeman

Een aantal auteurs van deze teksten spreekt u ook toe op zondag 1 oktober, voor het literaire luik van 0110. BERICHTEN AAN DE BEVOLKING is een initiatief van de auteurs Piet Joostens en Kamiel Vanhole, Het Beschrijf (Brussel), vzw De Groene Waterman (Antwerpen) en Walry (Gent).

Redactie: Piet Joostens en Kamiel Vanhole.

Avis à la population

*Certains s'adressent à un Peuple, dont ils aiment penser qu'il est uniforme.
D'autres ne ciblent qu'un électorat et s'expriment en slogans.
Nous, les écrivains, nous lançons des avis à la population, à tous ceux qui habitent dans un même pays, par hasard ou pas.
C'est à chacun de vous que nous nous adressons. Et vous ferez de nos mots ce que bon vous semble.
Cependant, nous espérons qu'ils vous toucheront et vous donneront à penser.
Nous vous regardons bien en face.*

Si vous trouvez vraiment que vous êtes trop nombreux sur terre, dans votre pays, dans votre ville, dans votre quartier, dans votre immeuble, sur votre palier.

Si vous estimez que vous seriez mieux seul, à l'abri de l'encombrante espèce humaine, faites selon votre désir, et surtout votre intérêt : faites bloc !

Mettez en branle la grande machine de déshumanisation. A terme, il n'y aura plus de population, et donc plus d'avis à lui adresser.

Faites donc en sorte que celui-ci soit le dernier !

Jacques De Decker

Ne croyez pas que votre voix est insignifiante.
Dans le secret de l'isoloir, c'est une personnalité unique qui s'exprime et qui, par son geste, est libre.
Libre dans certaines limites : il y a des listes, des candidats, une époque particulière – la nôtre –, une histoire et une mémoire communes, un pays aux individus complexes.
Le pays idéal n'existe pas. Le leader idéal non plus. Pas plus que le voisin idéal, le conjoint idéal, l'« Autre » idéal.
L'« Autre » idéal est une coquille vide, sans grain de sable, - ce grain de sable qui fait les perles, jamais parfaites, jamais pures, irrégulières et, comme telles, précieuses.
Si vous êtes assez naïf pour croire à l'« Autre » idéal, isolé, lisse et propre dans sa nation-coquille, alors votez rétrograde, votez contre les cultures - donc contre votre propre culture – et devenez la violence que vous craignez.

Mais si vous vous acceptez complexes, audacieux ou timides, connus ou anonymes, aux visages clairs ou sombres, aux origines diverses, vous voterez pour ceux et celles qui respectent et encouragent, par leur programme et leur engagement personnel, l'individu unique que chacun de nous s'efforce de devenir.

Caroline Lamarche

Lire est un acte dangereux.
 Prenez *Mein Kampf*, d'Adolf Hitler, par exemple.
 Ce n'est pas la même chose que *Pour en finir avec le jugement de Dieu*, d'Antonin Artaud.
 Pour connaître *Le Capital*, de Karl Marx, il faut s'être levé tôt. On dit que tout ça, c'est dépassé.
 On dit qu'on a fait table rase du passé.
 Aujourd'hui, il n'y a plus que les banquiers, paraît-il, qui se lèvent tôt.
 Tous ces livres.
 La Bible, n'en discutons pas. Qui en est l'auteur, après tout ?
 Le Coran ? Tout commentaire serait déplacé.
 Et *Une saison en enfer*, d'Arthur Rimbaud ? Quelle horreur, rien que dans le titre !
 Nous devons absolument nous protéger des dangers de la lecture.
 C'est une question de sécurité.
 C'est une question de société.
 La situation est grave.
 On n'a jamais autant publié. C'est terrifiant. Terrorisant.
 Le danger est sournois, omniprésent.
 Comment s'en protéger ?
 Nous le savons : en lisant et en écrivant des choses qui n'engagent à rien, qui n'engagent en rien.
 "Désengagez-vous", qu'ils disaient.
 La Déclaration des droits de l'homme ?
 Mettons alors à l'ordre du jour les devoirs de l'homme.
 Dans le plus concret de nos vies quotidiennes, les droits et les libertés ne se maintiennent que dans le devoir permanent de les défendre, de les rappeler, de les réécrire, de les revisiter.
 Il s'agit d'un engagement de tous les instants.
 Faut-il encore écrire (Bertolt Brecht est-il vraiment mort ?) à propos de ce ventre fécond et de cette bête immonde ?
 Lire est un acte dangereux.
 Un acte responsable.

Jacques Dapoz

Pluriculturalité, multiculturalité, quête de ses racines, origine, cultureS au pluriel, respect de la différence, etc...voici une série de vocables et d'expressions que l'on entend de plus en plus, proférés par des gens bien intentionnés qui prônent la tolérance. Mais attention, les bonnes intentions, l'enfer en est pavé! Je ne comprends pas personnellement ce que veut dire l'expression "différence culturelle". Nous sommes tous, tant que nous sommes, dépositaires d'une culture, celle de l'homo sapiens sapiens. Doit-on parler de différences culturelles parce

qu'il existe de par le monde 10000 façons différentes de préparer un repas, ou de se vêtir, ou de se consoler en implorant l'un ou l'autre dieu, ou de s'en passer? Ne sommes-nous pas tous tristes de même lorsqu'un malheur nous frappe, et follement heureux quand tout va bien, avec l'amour en prime? Et enragés lorsqu'on nous humilie, et agressifs lorsqu'on nous agresse? De la même façon?

S'il existait véritablement des différences culturelles, comment expliquer que nous soyons tous touchés, émus, et même parfois transformés par les productions artistiques les uns des autres, universellement, et à travers les siècles? L'art n'est-il pas une expression autrement fondamentale de la culture que la recette de la tarte aux pommes de grand-maman?

Au lieu de constamment se retourner vers ses racines (tout le monde en a, c'est plutôt banal), si on essayait de voir un peu vers où nous allons, nous les sapiens sapiens?

Danielle Losman

J'aime bien penser qu'il n'y a pas d'électorat. Que ça n'existe pas. Qu'il y a juste des gens, comme vous, comme moi, qui ont grandi ici ou ailleurs, qui aiment leurs enfants, leurs parents, leurs copains, et qui aimeraient que la vie soit plus belle demain qu'elle n'est aujourd'hui.

Encore plus belle, encore plus forte, pour eux et pour tous ceux qu'ils aiment.

A chacune de ces personnes, je voudrais offrir un petit bout de silence.

Dans le brouhaha des mots, des discours, des programmes et des phrases cinglantes un tout petit silence tout rond

qu'on garde contre son cœur et qu'on écoute battre

un silence qui rappelle

la joie de marcher dans la ville quand les trottoirs sont couverts de savon

de rentrer tard le soir avec un verre dans le nez

de bercer un bébé

de manger du chocolat fondant

de s'endormir fatigué de se réveiller sous le soleil

de pleurer de bonheur

de rire avec des amis

de retrouver ceux qu'on aime

de se serrer dans des bras

de boire un verre d'eau froide

et de prêter sa voix à quelqu'un de confiance

qui aime autant la ville et la vie que nous mêmes

quelqu'un qui nous ressemble les jours où il fait beau

et que nous sommes heureux

Nicolas Ancion

La partie se joue à trois. Il y a Eux, il y a Elle et Nous.

Commençons par Elle, puisqu'Elle nous mobilise, Eux et Nous. Elle porte tous les noms. Elle est fuyante, complexe, sauvage, capricieuse, farouche et nous lui devons tout : le pain sauvage, l'ivresse et les gueules de bois. Cependant comme nous aimons tellement abuser, nous rêvons de l'appivoiser mais Elle, Elle exige d'avoir le champ libre, disons que la liberté

absolue est l'un de ses noms préférés.

Ensuite, il y a Eux, les chasseurs, ils sont lancés à ses trousses et rêvent de la dompter afin de Nous dompter. Ils organisent régulièrement des parties de chasse et croient pouvoir s'allier notre complicité en nous invitant à y participer. Pour nous amadouer, ils nous flattent et emploient un vocabulaire que nous lui réservons à Elle. Comme leur discours est creux, ils vident nos mots de leur substance et nous les laissons dire. La majorité d'entre Eux malheureusement nous incite à réagir avec les tripes plutôt qu'à réfléchir, à pencher du côté du coeur plutôt que de l'esprit. Et nous pauvres idiots, nous les imbéciles, nous disons trop souvent oui et nous allons rejoindre le camp des tapageurs. Ils promettent monts et merveilles. Nous n'entendons pas que c'est l'autre nom de notre prison. Ils disent: nous ne sommes pas tous les mêmes, il y a chasseurs et chasseurs, des tueurs cruels avides de trophées et des écologistes.

Avant de rejoindre un groupe, une compagnie, je veux savoir quel nom ils lui réservent à Elle. A mes yeux, c'est la vie, c'est la création. S'ils ne parlent pas de la créativité et de l'envie d'une vie synonyme de dignité, d'élévation, c'est que ce sont tout simplement des tueurs.

Eddy Devolder

Le dimanche 8 octobre, vous vous réveillerez d'un pas léger. Vous sourirez au soleil. Vous achèterez des fleurs. Vous vous habillerez de couleur vive (sauf le vert de gris, banni ce jour-là). Vous plaisanterez avec les voisins (vous verrez, vous parviendrez miraculeusement à vous souvenir d'une histoire drôle, vous qui les oubliez toujours). Vous donnerez pour une fois une petite pièce à la mendicante roumaine qui traîne sur la place (et vous découvrirez qu'elle parle votre langue aussi bien que vous, même qu'elle a un diplôme de philo et qu'elle en sait sur votre ville tellement plus que vous qui ne levez jamais la tête de votre ordinateur). Vous feuilleterez un roman oublié depuis trop longtemps sur un rayon de votre bibliothèque et vous vous rappellerez comme c'est magique, un livre de fiction, tellement plus magique que la pub que l'on vous enfonce tous les jours dans la tête pour que vous oubliiez tout le reste.

Vous découvrirez alors que vous avez mille questions à poser, toutes plus inutiles, toutes plus importantes, mille personnes à rencontrer juste pour le plaisir de causer. La ritournelle d'une petite chanson vous reviendra soudain, vous qui avez cessé de chanter depuis quand ? dix ans ?

C'est alors que vous vous rappellerez que c'est jour d'élection, que chez nous on a le droit de choisir qui on veut pour nous représenter et pas seulement ceux qui ont décidé de faire de nous des robots arrogants et inhumains. Et, c'est le cœur léger, avec un sourire ironique, que vous entrez dans l'isoloir...

Alain Berenboom

Rien de plus humain que la haine.

La haine est l'autre versant de l'amour.

Nous avons en nous une part de haine immaîtrisable.

Et il nous arrive d'en avoir honte.

La haine fondée sur l'exclusion de l'autre pour des raisons de territoire ou de nation

Relève de l'animalité

Les chiens tracent un cercle en pissant pour délimiter leur domaine

Ne laissons pas des partis ou des mouvements organiser cette haine
Qui ne peut mener qu'à la mort.

Jean-Luc Outers

Certains auteurs de ces « avis » s'adresseront à vous le dimanche 1 octobre, à l'occasion du volet littéraire de 0110. « Avis à la Population » est une initiative des auteurs Piet Joostens et Kamiel Vanhole, des asbl Het Beschrijf (Bruxelles) et De Groene Waterman (Anvers) et de la librairie Walry (Gand).

Rédaction : Piet Joostens et Kamiel Vanhole, mercredi 20 septembre 2006